

DIRVA

UŽSIENIO POLITIKA

Jei demokratai valdytų kraštą

Kartais atrodo, ypač skaitant mūsų spaudą, kad vienos ar kitos JAV prezidentas galėtų pakeisti šio krašto užsienio politiką. Tokį įspūdį rinkiminiais metais sustiprina patys kandidatai į prezidentus, kurie po rinkimų labai greitai užmiršta, ką pasakė ar pareiškė, ypač mažumų grupėm. Teoriškai ir net praktiškai asmenybė galėtų turėti įtakos užsienio politikai, tačiau ne tokios didelės, kaip norėtumėm. Pavyzdžiui, prezidentui Rooseveltui dažnai prikišamas Jaltos susitarimas, tačiau giliau pagalvojus tenka sutikti su buvusio ambasadoriaus Maskvoje Kennan teigimu, kad ir be Jaltos būklė šiandien būtų tokia pat. Tai darosi aišku ilgiau pagyvenus šiame krašte ir daugiau suvokus kaip susiformuoja šio krašto užsienio politika.

Nixonui dažnai prikišama jo 'detentė' su sovietais. Dėl to jis tur būt pats kaltas, nes per daug ja gyvėsi vidaus politikos sumetimais. Iš tikro nei jis, nei Kissingeris niekada neteigė, kad 'detentė' viską išsprendė. Kissingeris visados pabrėždavo, kad nepaisant 'detentės', Sovietų Sąjunga lieka JAV-bėm priešiška, 'hostile', kartu tačiau abi super-valstybės turinčios tam tikrų bendrų interesus, pvz., išvengti atominio karo. A. Harrimanas, buvęs Roosevelt patarėjas, kuris prezidentą Fordą dabar atstovavo Maskvoje, ten minint vokiečių kapituliacijos 30 metų sukaktį, 'detentė' charakterizavo tik kaip "a relaxation of tension", t. y., tik įtampos atoslūgį, kam niekas neturėtų būti priešingas.

O kitas demokratų užsienio politikos žinovas, 1966-1969 metais buvęs Valsty-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

bės Pasekretorius politikos reikalams, prof. Eugene V. Rostow stačiai teigia: "Mr. Nixon nebaigė 'šaltąjį karą', nepasiekė 'detentes' ir nepakeitė 'konfrontacijos' ir derybas". 'Detentė' buvo JAV užsienio politikos tikslas nuo Roosevelt laikų. Ji niekada nebuvo pasiekta. Mūsų santykiai su Sovietų Sąjunga nepagerėjo, apie tai tik buvo girtasi politiniais sumetimais ir svajota. Sovietų politika yra visai tokia pat, kokia buvo 1944 ar 1945 metais, išskyrus tik tai, kad jos spaudimas šiandien yra didesnis ir sunkiau jam pasipriešinti, nes yra remiamas didesnės jėgos."

Tokios beveik 'lietuviškos' nuomonės Yale universiteto teisės profesorius Eugene V. Rostow priėjo, ruošdamas užsienio politikos analizę demokratų partijos grupei "The Coalition for a Democratic Majority". Ta analizė vargiai bus priimta kaip demokratų partijos platformą būsimuosiuose rinkimuose. Tam tikslui ji per rimta ir svarbiausia nieko gero šiam kraštui nežada, jei nebus susigriebta stoti į ginklavimosi lenktynes. Ji tačiau gali turėti nemažos įtakos į demokratų politikų privatų galvojimą.

Pagal Rostovą ir jo kolegą tos koalicijos "Foreign Policy Task Force" komitete, nepaprastas sovietų ginklavimasis nepalieka JAV-bėm kitos išeities kaip atsakyti tuo pačiu. JAV negali atsilikti nei atominiuose nei konvencionaliuose ginkluose, nesudarydama rimto pavojaus taikai.

Rostovas nerekomenduoja tuoju pat susilyginti su sovietais, tačiau JAV apsiginklavimą padidinti taip,

kad jis atimtų apetitą bet kokiai agresijai.

"Didžiausia mūsų užsienio politikos problema yra mūsų mieguistumas (somnabulism), panašus į Prancūzijos, Britanijos ir JAV nuotaikas trisdešimtais metais. Jei mes ir mūsų sąjungininkai būtų atsibūdę tada, būtų buvę galim išvengti antrojo pasaulinio karo ir jo pasekų. Šiandien mes galime išvengti dar baisesnį karo. Bet tam reikia dramatinio politikos krypties pasikeitimo."

Stiprių JAV visados reikalavimų ir Nixonas, ir Fordas ir dešinišysis respublikonų sparnas. Administracijos pasiūlymai daugiau skirti apsiginklavimui sutikdavo opozicijos demokratų partijoje. Jei dabar ten nuotaikos pasikeistų, nebus didesnių pasikeitimų ir po rinkimų, vistiek kas juos laimėtų.

PORTUGALIJA IR NATO

Vakarų Europos žvalgybos pareigūnai galvoja, kad Portugalija apsisprendė likti NATO valstybių sudėtyje gavusi iš Maskvos tokiam sprendimui aiškų įsakymą. Pastaruoju metu vis daugiau KGB pareigūnų iš SSSR persikrauto į Lisaboną, kurios artimoje kaimynystėje yra sutelkta daug NATO kariškų įrengimų. Į Portugalijos sostinę jau atvyko 15 sovietišku "diplomatų" ir virš šimtinės įvairių administracijos pareigūnų: jie visi susikraustė į puošnias vilas. Sovietų prekybos delegacija, žinoma kaip gera priedanga KGB pareigūnams, jau priskaito keliasdešimt "specialistų" savo personalo eilėse, kurios žymiai išsiplės po keleto mėnesių.

Nė vien tik maskviškiai bolševikai skuba į Portugaliją: Maskvos plakami jiems ant kulnų mina ir kitų aštuonių Kremliaus kontroliuojamų satelitų "diplomatų". Kai kurie jų jau atidūrė sostinėje savo ambasadas. Gi šiam visam sudėtingam špionažo tinklui vadovauja patyręs savo pareigose Sviatoslavas Kuznecovas. Jis yra prisidengęs, nors ir permatomu šydu vadindamasis Sov. Ambasados patarėju. Kaip yra žinoma, Kuznecovas anksčiau yra vadovavęs KGB operacijoms Meksikoje ir Čilėje. Taip pat yra prileidžiama, kad CIA išdavikas, Phillip Agee palindo po Kuznecovo sparnu, Lisabonoje. Sovietų ambasada vadovauja Arnoldas Kalininas, bet pastarasis, nors pagal diplomatišką protokolą yra pirmasis asmuo, bet pagal KGB gradaciją, jis yra visiškai priklausomas nuo savo patarėjo Kuznecovo.

Portugalijos KP ir Profe-

Kardinolas Mindszenty pas Venezuelos lietuvių, pasikalbėjimo metu su jaunimu. Žemiau spausdiname jaunimo klausimus ir kardinolo atsakymus.

Kardinolo Mindszenty patarimas

IŠLAIKYKITE ŠEIMOSE SAVO KALBĄ...

JURATĖ STATKUTĖ DE ROSALES

Kardinolas Mindszenty sėdėjo ant sofos. Aplinkui buvo, jį lydėjusieji du vengrų kunigai, vienas venezuelietis kunigas, ir lietuvių kapelionas; taipogi vietinių vengrų palyda ir tam tikras skaičius įvairių Venezuelos pozicijos įstaigų pareigūnų, atsakingų už kardinolo saugumą. Greta kardinolo sėdėjo mūsų vertėja Eva Nelsienė.

Nežiūrint gausios palydos, jaunimas susibūrė ratu aplink kardinolą. Arčiau buvusieji susėdo ant kilimo, kiti aplink sustojo. Vaizdas buvo drauge įspūdingas ir bendrą galvoseną, sustiprinančią tarpusavio ryšius ir išlaiką tradicijas.

Klausimų buvo keturi. Jie buvo rūpestingai paruošti iš anksto, ir buvo su-

tarta koks asmuo kokį klausimą statys.

Pirmas klausimas

Romas Klova: — Eminencija, ką mes turime daryti tam, kad galėtume duoti prasmingą įnašą į mūsų bendrą kovą?

Kardinolas Mindszenty: — Visų pirma išlaikykite šeimose savo kalbą. Jei išsilaikoma kalba, išsilaiko atitinkami jausmai, atsiranda draugystės tarp tų, kurie pritaria savo kalbos vartojimui. Bendras savosios kalbos vartojimas išvysto ir bendrą galvoseną, sustiprina tarpusavio ryšius ir išlaiką tradicijas.

Antras klausimas

Antanas Baronas: — Vatikanas nesuteikia mums pagalbos mūsų kovoje už tautinę ir religinę laisvę. Ką mes turime tuo atveju daryti, Eminencija? (Šį klausimą pastatė, kardinolą lydėję keli kunigai pradėjo kažką kuždėti, bet kardinolo atsakymas juos pertraukė).

Kardinolas Mindszenty: — Bažnyčia yra viena ir nedaloma. Kas nepažino komunizmo, turi skirtingą galvoseną negu pavergtos tautos, negu tie, kurie patys apčiuopiamai yra išgyvenę ir kentę priespaudą. Tačiau tikėjimas ir lojalumas yra du dalykai, kurių negalima pamiršti nei vienai akimirkai: mes turime būti ištikimi Bažnyčiai, jos dėsniams ir jos pamokymams.

Mes geriau suprantame pavergtų tautų padėtį, negu Roma, kuri apie tą padėtį išgirsta tikrai dėka informacijų, nevisada atitinkančių tikrovę. Betgi mūsų ištikimybė yra nesulaužoma, mes iš visos širdies ir sielos tęsime kovą tam, kad Religija ir Tauta būtų vienas dalykas.

Baigdamas šį atsakymą, turiu priminti, kad marksizmas-komunizmas nepri-

pažįsta Dievo, ir tuo pačiu jis niekad negalės sutapti su tiesa ir su mumis. Tie žmonės niekad neišlaikė savo pažadų, kaip tai jau parodė praktika per visą pusę šimtmečio. Ar tai būtų prievartiniai pažadai, dideli ar maži, ar tarptautinės sutartys, jiems niekad nerūpėjo juos pildyti — o tai sakau ne vien aš, bet parodo pati istorija.

Trečias klausimas

Lila Kazimieraitė: — Ateitis yra Dievo rankoje, mes tikime, kad vieną dieną Lietuva bus laisva. Ką mes privalėsime tuomet daryti: ar mūsų morali pareiga bus grįžti mūsų tėvų žemėn, ar galėsime pasilikti tame krašte, kuriame mes gimėme ir būti jam naudingi?

(Klausimas buvo tuomi sunkus, jog jį statėme Venezueloje, kur yra vykdoma gana intensyvi imigrantų asimiliacijos politika. Mes iš anksto žinojome, kad kardinolas turės savo atsakymą suformuluoti tokiu būdu, kad nepažeisti jį priėmusios Venezuelos politikos. Iš tiesų, kardinolas atsakė taktiškai, tačiau jo atsakymo prasmė buvo aiški).

Kardinolas Mindszenty: — Tur būt nereikia jums priminti ketvirtąjį Dievo įsakymą: "Gerbk savo tėvą ir motiną". Jūsų pareiga yra išlaikyti savo tėvų tradicijas, tautos praeities palikimą ir papročius kuriuos semiatės iš savo tautos praeities. Tačiau jūs turite būti dėkingi ir parodyti savo dėkingumą tam kraštui, kuris jums davė prieglobstį. Gyvenkite savose tradicijose, neužmiršdami dėkingumo tam kraštui, kuris leido, kad jūs taptumėte jo vaikais. Ir labai svarbu yra niekad neužmiršti, kad visuose pasaulio kampuose kai kurių tendencijos ar stačiai komunizmas tyko atvirai ar užsislėpęs. Ten kur jis ne-

(Nukelta į 2 psl.)

DVI BAIŠIOS NELAIMĖS

OK. LIETUVOJE

Sovietinė spauda visad rūpestingai slepia žinias apie susisiekimo nelaimės. Tačiau Dirva gavo autentiškų žinių apie Vilniaus kelyje nusikendimą ir apie traukinio katastrofą Žeminių stotyje.

Vilniuje buvo baisi nelaimė su grįžtančiu jaunuimu. Jaunimas vyko iš estradinio koncerto. Skubėdami, jaunuoliai norėjo patekti į miestą artimiausiu keliu. Jie užėmė dar nevisai baigtą įrengtą keltą per upę. Keleivių svorio išdėstymas buvo nelygus ir keltas pakrypo, keleiviai išvirto į vandenį. Pagal žmonių tvirtinimus paskendo kelios dešimtys jaunimo. Nelaimė įvyko balandžio vienuoliktąją.

Balandžio 4 dieną Žeminių stotelėje iš Vilniaus važiuojančių keleivinių traukinių (į Kauną) trenkė į vagoną su benzinu. Cisterna sprogo ir liepsnuojančias benzinas aptaš-

kė ir vėliau apliejo keleivinį traukinį.

Keleiviniame traukinyje buvo sausakimšai žmonių. Nebuvo galimybės ištrukti iš vagonų. Vagonai pradėjo liepsnuoti kartu su žmonėmis. Įvyko pragariškos scenos. Dėl karščio ir liepsnų nebuvo galima nelaimingųjų gelbėti. Be to, mažoje stotelėje nebuvo jokių priemonių kovoti su dideliu benzino gaisru.

Tiktai atokesnių vagonų keleiviai galėjo išsigelbėti. Tačiau ir jų tarpe daug visai apdegusių. Apdegę žmonės buvo išskirstyti Kauno, Vilniaus, Šiaulių, net Rygos ligoninėse.

Niekas nežino, kiek žmonių gaisre žuvo. Nežino nė jų vardų, nes uždrausta skelbti užuojautas. Net keista, kad detales apie tą nelaimę lietuviai aiškinasi iš londoniško BBC komunikatų.

KARDINOLAS MINDSZENTY

(Atkelta iš 1 psl.)

gali veikti atvirai, jis užsimaskuoja skirtingu vardu ar skirtingoje formoje — taigi niekad nesiduokite apgaunami ir laikykites tiesos.

Ketvirtas klausimas

Aras Mažeika: — Išėjimoje, įvairių pavergtų tautų jaunimas stengiasi kovoti dėl savo krašto laisvės, bet kiekvienos tautos jaunimas kovoja atskirai, nekoordinuodamas savo veiklos su kitos grupės veikla. Visi siekia to paties tikslo, bet kiekvienas dirba savo keliu. Eminencija, ką mes turime daryti tam, kad sujungti visų pavergtų tautų jaunimo veiklas į vieną bendrą akciją?

(Šis klausimas sukėlė staigų sujudimą kardinolų lydečių vengrų vadovų tarpe. Jie užmiršo iki šiol dirbusią vertėją ir net trise puolė tuo pat metu klausimą aiškinti kardinolui. Kardinolas lengvai šyptelėjo. Jo atsakymas buvo lėtas, kiekvienas žodis buvo tariamas ramiai, tvirtai).

Kardinolas Mindszenty: — Visų pirma jūs patys gerai išsiaiškinkite kokie yra jūsų ideologiniai pagrindai ir tikslai kuriuos jūs norite atsiekti. Kada visa tai jums bus aišku, suraskite kitos pavergtos tautos jaunimo grupę, sudarykite bendrą komitetą ir patikrinkite ar judviečių ideologiniai pagrindai ir tikslai sutampa. Tuomet galėsite paieškoti trečią grupę ir tą patį atlikti, ir tokiu būdu tęsti iki rasite, kad tarpusavė parama, idėjos ir tikslai aprepia didelį ir gausų būrį žmonių. Čia betgi turite jums duoti labai svarbų patarimą: niekad nepamirškite savo organizavimosi metu visada atsiklausti vyresniųjų, arba vadinamųjų "senių". Atminkite, kad jie turi daugiau patyrimo, o tuo tarpu jūs, būdami fiziniai pajėgesni ir karštesni, tam tikrais momentais galite neišlaikyti saiko ir protingo mo ribose.

Pasikalbėjimui pasibaigus, kardinolas Mindszenty dar kreipėsi į jaunimą vienu sakiniu:

— Man buvo labai malonu su jumis pasikalbėti.

Pasikalbėjimas įvyko Caracase, Vytauto Dambavos rezidencijoje, 1975 m. balandžio 16 dieną.

Lygiai už trijų savaitių kardinolas Mindszenty nebebuvo gyvųjų tarpe.

Taip kaip miršančio tėvo paskutinieji patarimai sūnui į gauna ypatingo parėdymo svarbą, taip šis pasikalbėjimas, netikėtu būdu, staiga įgavo jaunimui su-

Lisabonos būdas fašizmą pakeisti komunizmu

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Teoriškai kariuomenė reikalinga kraštui apsaugoti nuo užsienio priešų. Praktiškai ji dažnai dalyvauja vidaus politikoje. Nūdien dauguma lotynų Amerikos ir Afrikos valstybių yra valdomos karinių diktatūrų, o prieš 2-ą pasaulinį karą kariniai perversmai buvo pakeitę vyriausybes beveik visoje Rytų ir Centro Europoje, įskaitant ir Nepriklausomą Lietuvą. Priežastys tokio 'nenormalaus' ar greičiau — 'normalaus' reiškinio visur buvo labai panašios. Politikai nesugebėjo susitvarkyti su iškiliomis problemomis. Dažnai atrodė, kad tik tvirta ir pastovi vyriausybė, atpalaidota nuo demokratinio režimo taisyklių, gali sudrausminti kraštą ir jam pažadėti geresnę ateitį. Klasiškas pavyzdys buvo Italija, kur fašizmas, nors ir ne kariuomenės įvestas, padarė nemažai pažangos. Daugeliui karininkų kitose valstybėse atrodė, kad tai kelias kuriuo reikėtų eiti, kas savo keliu sukėlė liberališkėsių sluoksnių reakciją. Tie įrodinėjo, kad fašizmas nėra išganymas, kas ilgai pasirodė tiesa. Iš kitos pusės buvo nurodoma, kad nors ir taip, fašizmas vistiek palieka vienintelę alternatyvą komunizmui ir paprastai visi kariuomenės perversmai buvo taip motyvuojami.

Iš tokios tradicijos žiūrint, Portugalijos karininkų perversmas buvo tikrai staigmena. Padarę perversmą jie susidėjo ne su dešinišiais, bet ... komunistais. Tai galima būtų aiškinti tuo, kad faktinai jie nuvertė dešiniąją vyriausybę ir už tat neturėjo kito kelio kaip į kairę. Su liberalais ir socialdemokratais jiems nebuvo pakeliui, nes mėgstantiems drausmę galėjo atrodyti, kad demokratijos įvedimas turėjo sukelti chaosą. Komunistai turėjo atrodyti geresni sąjungininkai bent tuo, kad jie buvo drausmingi ir ... neskaitylingi.

Patyrimas moko, kad karininkus ilgai iš valdžios išmanevruoja jų pačių pastatyti politikai, ypač jei jie

teiktų paskutiniųjų parėdymų prasmę.

Kardinolas žodžiai, jam kalbant, buvo stenografuojami. Čia patiekta tekstas yra tikslus, pažodžiui darytas, stenografinių užrašų vertimas.

(Netrukus: "Kardinolas žodžiai apie Lietuvą").

sugeba sudaryti savo politinę mašiną. Portugalijos toks pavojus galimas, bet neartimas. Visų pirma, Portugalijos komunistų partija yra daugiausiai nuo Maskvos priklausanti kompartija. Kaip tokia ji negali būti labai populiarė šiais nacionalizmo žydėjimo laikais, daug didesnės prancūzų ir italų kompartijos savo populiarumui padidinti dedasi esančios nuo Maskvos nepriklausomos. Jos, pavyzdžiui, protestavo prieš "Praho pavasario" užgniauzimą, ko nedarė Portugalijos kompartija. Šiuo tarpu didesnį pavojų jūntai sudaro demokratinės grupės.

Taktiškai žiūrint, Portugalijos Ginkluotų Pajėgų Sąjūdžio (MFA) vadai pasiūlė labai gudriai. Jei jie būtų įvedė vien karinę diktatūrą, jie būtų kasdien viso laisvojo pasaulio spaudos koliojami, kaip tai patyrė Graikijos buvusi vyriausybė ar Pietų Vietnamo, nors čia ji faktinai buvo išrinkta demokratinio būdu. Susidėję su komunistais Portugalijos karininkai buvo apsaugoti nuo tokių puolimų, nors vedamuose ir galima buvo pastebėti ašaras dėl demokratijos Portugalijoje nepasisekimo. Kiekvienu atveju, naują režimą negalima pravedžiuoti esant fašistiniui, kas jau yra ... laimėjimas.

Žinia, už tai ir MFA turi sumokėti tam tikrą kainą komunistams. Jie gavo kai kurias ministerijas ir kas svarbiausia darbininkų unijas. Kol kas jausdami savo silpnumą — per rinkimus jie surinko 12% visų balsų — jie buvo labai paklausūs MFA vadams. Ką tie nutardavo, komunistai tuojau pritardavo. Jie žino, kad priešintis ir negalėtų, nes iš Sovietų Sąjungos pagalbos negalėtų sulaukti. Ir dėl to, kad Maskva šiuo tarpu nenori didesnių sumišimų. Jai turėtų atrodyti, kad įvykiai patys rieda jai palankia kryptimi.

Teoriškai galvojant, rinkimų rezultatai MFA vadams galėtų duoti kozirį prieš komunistus. Daug kas priklauso ir opozicijoje atsistūrusių socialistų. Kol kas jie kovoja tik prieš komunistų įsigalėjimą unijose, pritardami ir net siekdami MFA palaiminimo. Jų slėpnybė yra ta, kad jie savo pusėje neturi savo stiprios organizacijos, bet tik tautos nuotaikas, kurios pritaria jų šūkiui: "Socializmas — taip, diktatūra — ne!" Ar tai praktiškai įmanoma, parodysi ateitis. Šiuo tarpu jau sunku laukti naujų fašistinių perversmų, pagal Lisabonos kūrpalį ateities perversmai vadinsis komunistiniais.

sarinį kostiumą, pasiūtą sers, modelavo šarūnas Kartanas. Daugelį suknelių, grakščios klubo narės, modelavo iš Elenos Blandytės rūbų rinkinio. Kaip ir buvo tikėtasi, Blandytės rūbai stebino ir žavėjo orginalumu, geru skoniu ir spalvų deriniu. Jie galėjo sužavėti ir išlepinto skonio madų žinovą. Pasirodžius Blandytei scenoje ir prityrusios modeliuotojos, lengvais žingsniukais žengiant taku, publikoj girdėjosi susižavėjimo ir nustebimo garsai. Blandytės gražūs rūbai ir gracingas modeliavimas susilaukė daug katučių, o jos sudainuotos dainos užkariauvo ir tuos, kurie lietuviškai nesuprato. Užteko solistės gražaus balso ir puikios dainos interpretacijos. Dageiliui iš mūsų ypatingai krito į širdį žybuoklių daina. Gal todėl, kad tos melsvos žybuoklės priminė paliktos tėvynės pavasarius ir momentui jautrų klausytoją nunešė į tėviškes pašlaites ir pamiškes, kur kaip tik šiuo metu, ten skleidžiasi žybuoklės ir skamba vyturėlio daina.

Po pasigėrėtinios progra-

mos solistė buvo apdovanojama gėlėmis ir gausiais plomajais. Klubo pirmininkė dėkojo visoms narėms, kurios prisidėjo prie šios parodos paruošimo.

Publikai buvo pristatytos rūbų kūrėjos-siuvėjos ir audėja. Pr. Adamonienė parodai išaudė du tautinius kostiumus ir dvi vakarines sukneles. Įvairius rūbus siuvo Lilija Estes, Zita Grigaitienė, Valerija Jaudegienė, Julija Navakienė, Albinas Pocevičienė, Dana Praičienė, Katrina Rukienė ir Virginija Sičiūnienė.

Rengėjos džiaugėsi parodos pasisekimu ir nesigailėjo įdėto darbo. Ypač buvo malonu, kad atsilankė daug kitataučių, kurie galėjo pamatyti lietuvių moterų darbštumą, talentus ir sugebėjimus.

Pabaigai svečiai buvo vaišinami kava ir įvairiais moterų keptais tortais. Dauguma gavo gražių ir vertingų dovanėlių. Skirstydami svečiai dėkojo už tokią malonią pramogą. Nesigailėjo ir vyrai praleidę porą valandų moterų pasaulyje. (Jp)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:
7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7½% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6½% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330
Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.
Juozas Gribauskas, vedėjas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6815 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRY S MODERNIOS KOPLYCIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS
ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKUNAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

GRĮŠKEVIČIAUS STALELIS VIS TUŠČIAS...

Petras Griškevičius paveldėjo iš valdžios išspirto Antano Sniečkaus sostą. Kaip atsimename, po Kremliaus vadeivų vizito Vilniuje, buvo atrastas apsilėidimas "komunizmo statyboje". Antanas Sniečkus gavo širdies ataką. Po to sekė Petro Griškevičiaus karūnavimas Kremliaus pirmojo patikėtinio karūna.

Petras Griškevičius turi gerą gyvenimą, o sprendžiant iš jo išvaizdos, dar geresnį stalą. Savo laisvais jis lygus svoriu bent penkių kolūkiečių svoriui. Petras Griškevičius yra Lietuvos kompartijos centro komiteto pirmasis sekretorius. Sovietinėje spaudoje kasdieną matome jo nuolankiai besišypsantį veidą, platų kaip mėnulio pilnatis, kiekviename leninistų susitelkime, kiekviename visokių darbuotojų mitinge. Visur jis sako ilgiausias kalbas, išmano apie viską ir vaidina žinantį kelią į "bepriekešingą komunizmo statybą". Iš visų jis reikalauja sugalvoti Brolių Grimų pasakos stalelį. Tai stebuklingas stalelis, kuriam pasakius "Staleli, užsidenk!", bematant ant stalo guli skilandžiai, dešros ir stovi ašuočiai alaus...

Tačiau stebuklą sovietiniais laikais neįvyksta. Stebuklingas stalelis vis tuščias ir tuščias. Už tai Petras Griškevičius ir privalo raginti sovietinius pavaldinius sugalvoti Brolių Grimų pasakos stalelį. Nebūdamas menininkas Petras Griškevičius narsiai kalba apie menus; nebūdamas inžinieriumi jis šneka apie garo katilų apkrovą ir spaudimą; nebūdamas agronomu ir zootechniku, jis rėkauja apie sėją, apie mėšlavežį, apie pieno primilžius, apie kiaulių kergimą...

Šiais metais susibėgęs posėdžiauti Lietuvos kompartijos centro komitetas išskaitė iš informacinių laistrų, kad sėja yra katastrofinėje padėtyje. Pernai balandžio viduryje buvo apsesta 12% laukų, šiais metais apsesta... 2%! ("Tiesa", nr. 45). Centro komitetas nusigando Kremliaus rūsties, šoko garsintis kalbomis ir raginimais.

Kas kur tylėtų ar kalbėtų, garsiausiai prašneko Petras Griškevičius. Juk, visų pirma, jis, asmeniškai, atsakingas už kiekvieną "komunizmo statybos" veiksmą, šiuo atveju už pavasarinės sėjos rodiklius. "Valstiečių laikraštis", nr. 46, visą pirmą puslapį skyrė savo premjero išmonei parodyti. "Ryžtingai spartinkime sėjos darbus", riktėlė-

jo kompartinis premjeras Griškevičius.

"Pavasario sėjos darbai iki šiol buvo vykdomi lėtai," aimaunoja kalbėtojas, "Varenos rajone buvo pasėta 20 procentų vasarinių javų, o Šalčininkų rajone jų sėja dar nebuvo pradėta... Trakuose daug kur dar tylu... Sėti javus dar nebuvo pradėję Zarasų, Ignalinos, Kelmės, Radviliškio, Ukmergės, Utenos rajonai."

Visažinantis Petras Griškevičius šovė pro šikšnelę. Juk Lietuvos teritorija pavaldi klimatinėms sąlygoms. Kada pietiniai rajonai turi jau pradžiuvusias dirvas, šiauriniai dar nėra tinkami sėjai! Kolūkiai delsia sėti, o delsti, pagal Petro Griškevičiaus nuomonę, negalima. Griškevičius bijo lietaus. Tada dirvos pažlugs ir visi bolševikiniai sėjos planai, pagaminti Kremliaus teoretikų kabinetuose, nueis šuniui ant uodegos.

Ragindamas skubėti sėti neatsižvelgiant į dirvos stovį, Petras Griškevičius nurodo sėjos metodus. Sėdami, kolūkiečiai privalo lenkinyti, lenkti vienas kitą savo "išdirbio rodikliais". Kiekvienas traktorininkas, kiekvienas kolūketis, bolševikinio darbo sistemos poveikyje paverčiami konkurentais, priešais. Antraip — besivarždami dėl "išdirbio rodiklių" tokie sėjęjai nežiūrės į savo darbą dorai, gospadoriškai. Tokie sėjęjai nori, visų pirma, ne dirvą apsesti, bet įsigauti į "kolūkio šlovės stendą", kur surašyti jų "išdirbio rodikliai".

Petras Griškevičius siunčia į kolūkius būrius agitatorių. Tai sovietinio režimo šlovinimų smogikai ir traukai. "Privalome daryti viską, kad sukurtumė pakilios darbo nuotaikos, aukštos įtampos, darnaus susiklausymo atmosferą kiekviename ūkyje, visuose sėjos baruose", dėsto pirmasis kompartijos sekretorius. "Atmosferos" sukūrimas nėra sudėtingas. Į kolūkius plaukia propagandistai. Jie sekioja dirbančius žmones ir poilsio pertraukų metu organizuoja "skrajuojančius mitingus", jie suvaro žmones po darbo valandų į "kultūros klubus". Skamba visur nuolatinis raginimas dirbti sparčiau, nuolatinis nriekiaštas dėl lėto darbo.

Per tuos pragaištingus žmonių nuotaikoms "mitingus", atranda lėčiau dirbusių pavardes, kviečia juos viešai aiškintis, žadėti dirbti sparčiau... Šis baisus cirkas yra Petro Griškevičiaus "aukštos įtampos atmosferos" sėjos fronte.

GEN. POVILO PLECHAVIČIAUS MINĖJIMAS NEW YORKE

Patrankų griausmingas, nors ir labai tolimas dundėjimas nuaidėjo laidotuvių maršu dar vienai nepriklausomai valstybei tolimojoje Azijoje. Jis mums skaudžiai priminė panašią ugnies audrą, kurios raudonas pašvaistes ir šurpius aidus girdėjome palikdami savo tėvynę prieš 31 metus.

Nepriklausomos Kambodijos žlugimas yra naujasis, mūsų bejėgiškai stebimas, veiksmas didžiojoje žmonių tragedijos scenoje, tragedijos, kuriai prasidėjus mūsų šiandieną prisimenamas gen. P.Plechavičius išėjo visų savo aukštu ūgiu į mūsų tautos ir valstybės sceną ir joje toks iškilus pasiliko iki savo mirties.

Ši vakarą susirinkome paminėti ir pagerbti Lietuvos didį sūnų. Susijęje čionai draugėn norėdami pasisemti įkvėpimo ir dvasinių jėgų ir sau ir jaunesniesiems, kad mums visiems jų nepritruktų būti atspariems ir pasiruošusiems ateinančioms žiaurioms kovoms, nes Kambodijos kruvinasis aktas tai dar nėra paskutinis veiksmas šio pasaulinio žemės drebėjimo, kuris pagimdė jau ne vieną mums didvyrį, jų tarpe, vieną iš pirmųjų, gen. P.Plechavičių. Gėsta laisvės žiburiai ir pietų Vietname. Prieš šiaurės Vietnamo komunistų puolimą ir, taip vadinamą laisvųjų demokratijų išdavimą, neatsilaikius, žlunga dar viena nepriklausoma valstybė.

Žymus Amerikos karvedys gen. D.McArthur, II-am Pasauliniam karui pasibaišus ir netrukus po to komunizmo lavai Tolimuose Rytuose pajudėjęs, pasakė labai reikšmingus žodžius: — "Nėra pakaitalo pergalei kovos lauke".

Tuo jis pabrėžė sprendžiamą veiksmą pirmumą. Tuo atžvilgiu mūsų prisimenamas gen. P.Plechavičius yra lygintinas su amerikiečių gen. MacArthuru, kuris taip tiksliai įvertino pergalės reikšmę. 1918-19 m. gen. P.Plechavičius stėjo kovon

Katastrofiškas "technikos atsarginių dalių deficitas", kaip ir lietingos dienos, gasdina Petrą Griškevičių. "Sandėliuose ir punktuose turi rasti visa, ko gali prireikti sugedusioms technikai kuo greičiausiai grąžinti į rikiuotę", dėsto kalbėtojas. Pasirodo, sėjos dar nepradėjus, atsarginių dalių nesuranda, Vilkaviškio rajone nėra netgi paprastų spyruoklių. Jos reikalingos kultivatoriams. Tad pavaršarinės sėjos "aukštos įtampos atmosfera" atsiskleidžia su labai žemu slėgimu. Prognozės nėra džiūgios. "Išdirbio rodikliai" gali kristi žemyn. Todėl, stengdamasis apsidrausti nuo atsakomybės už prastą darbą, Petras Griškevičius iš anksto užkrauna astakomybę už sėją vietos agronomams. Kalbėdamas apie "plano drausmę", jis užkrauna atsakomybę ir kolūkių administracijai.

Šitaip, kadais elgėsi ir Antanas Sniečkus. Vienus ragindamas, kitus terorizuodamas, Sniečkus vis nusikratydavo atsakomybės už plano properšas, kol sulaukė savo lemtingo nuvainikavimo. To pat bijo Petras Griškevičius. Stebukladario rolėje jis triušia prie Brolių Grimų pasakos stalelio, ragindamas stalelį "užsidenkti", laukia ant to stalelio dešrų ir skilandžių, o tas stalelis... vis tuščias.

prieš komunistus ne žodžiu, nes žodžiai jau buvo visi išsaugyti kitų, stėjo kovon ne raštu, nes raštas jau buvo parašytas ir pasirašytas Vasario 16-ją, jis pradėjo veikti vadovaudamasis ta mintimi, kad "Pergalei kovos lauke pakaitalo nėra".

Tų žodžių teisingumą jis įrodė kovodamas už Lietuvos nepriklausomybę ir padėdamas ją iškovoti.

Tačiau man norėtusi gen. P.Plechavičių lyginti ne tiek su gen. MacArthuru, kiek su legendų supamos, didingosios graikų Trojos herojumi Hektoru. Kuris tai amerikietis mintytojas iškėlęs klausimą kas yra didvyris, davė ir atsakymą, kad jo nuomone, tikrieji didvyriai yra buvę tikrai Trojos didvyriai, kurių atliktus žygius ir juos pačius ištisus amžius išlaikė nemirtingus Homero plunksna. Jo Iliada tai giesmė tikriesiems didvyriams. O tikrieji didvyriai yra tie, kurie nors ir žino, kad žūs nepasiekę savo tikslo, tačiau nepaliauja kovoję iki paskutinio. Graikų dievai buvo nulėmę Trojos likimą iš anksto ir tą savo nepalenkiamą valią buvo apreiškę Trojos gynėjams. Hektoras ir jo karžygiai žinojo dievų sprendimą, tačiau jie nė nesuabejojo dėl kovos reikalingumo.

Sunkausiu Lietuvai metu, okupanto priespauda bėkiant, gen. P.Plechavičius, nė kiek nedvejodamas, pakėlė Lietuvos karių Vietinės Rinktinės formoje. Aš neabejoju, kad jis suprato tuometi ne Lietuvos beviltišką būklę, Tarp dviejų milžinų susikibus mirtinoje kovoje, Lietuva vargu ar turėjo bent kibirktelę vilties išlikti laisva. Tačiau jis ir vėl stėjo į kovos frontą, taip kaip ir 1918-19 metais. Ir tai buvo žygis atliktas gryniausioje Iliados herojų dvasioje.

Žlugo Priamo Troja, tačiau per 2000 metų jos didvyrių žygiai gavino ir įkvėpė tūkstančius įvairių kraštų ir tautų didvyrių.

Žlugo laisva ir nepriklausoma Lietuvos valstybė, sunaikinti ir išblaškyti liko Lietuvos kariai, tačiau jų žygiai, kuriuose neeilinę vietą užima gen. P.Plechavičius ir

Gen. P. Plechavičius

jo kurta Vietinė Rinktinė, gavins lietuvių jaunąsias kartas, skatindami naujiems žygiams už laisvą Lietuvą.

Tokių įžanginių žodžių Karo redaktorius Zigmas Raulinaitis pradėjo gen. P.Plechavičiaus minėjimo akademiją š.m. balandžio 27 d. Kultūros Židinyje, Brooklyne, N.Y., kurią surengė New Yorko ramovėnai.

Pagrindinę kalbą pasakė generolas Mikas Reklaitis iš Čikagos, išsamiai nušvieddamas Plechavičiaus taurią asmenybę, jo siekimus ir atsidavimą Lietuvai. Prelegentas labai kondensuotu žodžiu nušvietė klausytojams patrioto lietuvių gyvenimo kelią, kuris per visą jo gyvenimą buvo tampriai surištas su lietuvių tautos gyvenimu. Po paskaitos buvo išklaustas velionies gyvas žodis iš juostelės, kreipiantis į Lietuvos jaunimą II-jo karo pradžioje.

Paulius Jurkus paskaitė savo kūrybos apybraižą iš atsiminimų apie generolą Plechavičių. Publikos buvo pilna Židinio mažoji salė. Po akademijos dar greit skirs tėti žmonės, kuriuos kavute pavaišino generolo Plechavičiaus seserys Legeckienė ir Balandienė.

Akademijai vadovavo J. Rūtenis.

AMERIKA IEŠKO KELIŲ SUGYVENTI SU KUBA

Kissingerinės "pasaulio taikos" ieškojimo politika neišvengiamai verčia pastebėti JAV ir Kubos santykių stagnaciją. Ar dar ilgam šie santykiai liks nepakeičiami? Dar neseniai Valtysbės Departamentas tikino, kad "Our Cuba policy is set in concrete" (mūsų santykiai su Kubą cementuoti), bet ar galime tuo pareikšimu tikėti? JAV užsienio politika dabar tokia išdaiginga, be tradicijų ir precedentų. "Mes amerikiečiai, galime dabar klausyti pareikšia Lotynų Amerikos reikalų žinovas prof. J. N. Plank, profesorius Connecticut Universitete, "ar nusistovėjusi mūsų politika Kubos atveju atitinka mūsų krašto reikalams?".

Tas klausimas, atrodo, tarsi laiku. Jis būdingas JAV užsienio politikos dilemai. Ar reikalingas ilgametis Kubos ignoravimas? Tiek daug ekonominių poreikių palaidota po tuo Kubos nepripažinimo monumentu!

Politinį ostrakizmą vykdė Eisenhoweris, Kennedy, Johnsonas... Kaip elgtis toliau? Stai, jau keturiolika metų Fidelio Castro režimas laikosi Kuboje. Komunizmo eksportas į Lotynų Ameriką kuri Fidelui pavadė Nikita, sekėse nekaip. Atrodo, vie-

kalbėtuose argumentuose prieš Kubą belieka mažiau itikinamumo. Tie ankstesni argumentai, esą, buvo 1. marksizmo-leninizmo nesuderinamumas su Vakarų pasaulio visuomenėmis, 2. Castro turis sudaręs karinę sąjungą su SSSR ir 3. Castro eksportuojas revoliuciją į Lotynų Amerikos kraštus per subversiją, terorą ir pogrindį.

Strategiškai Castro nieko nereikiška, nes jo karinis potencialas priklauso nuo Sovietų Sąjungos. Maskvoje glūdi karo iniciatyvos centras ne Havanoje. Ekonominis ostrakizmas (ignoravimas) neturi poveikio. Revoliucijos eksportas sustojo, nes Lotynų Amerikos kraštai neprisiima Che tipo reformininkų. Įėjusi į SSSR orbitą Kuba gali neribotą laiką laikytis, būti Maskvos garsiakalbiu Jungtinėse Tautose, sovietinių trustų užuogana, tam tikru sunkiai statomo komunizmo pavyzdžiu.

Prof. John N. Polk pagrįstai pastebi: "Nixonas ir Henry Kissingeris jau anksčiau stebino mus. Todėl galima sutikti, kad ateis ir vėl laikas, kada bus svarstomi patogesni santykiai tarp Washingtono ir Havanos" (accomodation between Washington and Havana). Šiai politikai vykdyti randami ir poreikiai. Senate Kissingeris prasiarė, kad įmanoma keisti Kubos embargo stovį. Įmanoma ir susitarti dėl Castro nusavintų amerikiečių nuosavybių atlyginimo. Kuba ir JAV pasirašė lėktuvų grobimo kontrolės susitarimą ir Kuboje pradėjo lankytis JAV senatoriai ir kongresmanai. Tai veiksmai kurie atšildo šaltą karą tarp fanatiškos Kubos ir visad lengvapėdiškai optimistinės Amerikos. (rd)

RAPPAHANNOCK COUNTY

Pretty as a picture, mountain view from small farm of 31 acres with good solid house, barns and fencing.

\$65,900.00

COSNER & CO., REALTOR

RT 1, BOX 430 A
GAINESVILLE, VA.
METRO LINE 273-0020 or
703-347-2931 (39-43)

WANTED AT ONCE

1ST CLASS SKILLED

MACHINISTS

A leading supplier in the aircraft industry has openings for qualified personnel in the following areas:

FOR 2ND SHIFTS

K. T. MILL

TRACER MILL

CINN. MILL

Good pay, pleasant working conditions. Overtime available. Applicants must have tools & ability to set up machines. Only individuals interested in permanent employment need apply.

Contact

MATT KANTAUŠKAS
HENCO ENTERPRISES INC.
2241 LAKE ST.
NILES, MICH. (35-42)

A.A. Teisininkas ANTANAS VAIŠNYS

Antanas Vaišnys kilęs iš Sūdavos krašto, Plioplių km., Antanavo valsč., Marijampolės apskr., grynai lietuviškos tautiškai susipratęsios Kazimiero ir Marijos Vaišnių šeimos. Vidutinio ūkio savininkai sugebėjo vaikus išleisti į mokslus: iš 7 vaikų tik du ūkininkavo, kai kiti penki baigė mokslus. Antanas 1910 metais pradėjo lankyti Skučiškės pradžios mokyklą, kurią baigė 1914 metais, kaip tik prasidėjus pirmam pasauliniam karui, tuo būdu nutraukdamas tolimesnį mokslą. Tik 1919 metais, pasimokęs privačiai, įstojo į Marijampolės Ryg. Jono gimnaziją, kurią baigė 1925 metais. Tuo laiku jokiai srovinei organizacijai nepriklausė. Tais pačiais metais įstojo į Lietuvos Universitetą teisių skyrių. Studijuodamas kartu ir tarnavo, tuo pasirūpindamas sau lėšas studijoms. 1926 metais įstojo į Lietuvos Tautininkų S-gos Kauno skyrių ir Korp. Neo-Lithuania. 1930 m. rugsėjo 25 d. buvo įsteigtas Tautininkų Fondas, kuriame jis priklausė ir aktyviai dalyvavo. 1930 m. spalio 1 d. apsigyveno Šiauliuose ir 1931-32 m. buvo išrinktas skyriaus valdybos nariu. 1932-33 metais gyveno Telšiuose ir buvo išrinktas L. T. S-gos Telšių apskrities Valdybos pirmininku. 1934 metais vėl Šiauliuose ir išrinktas L. T. S-gos miesto ir apskrities pirmininku. 1934 metais Šiauliuose buvo pastatyti Tautiniai namai ir iškilmingai atidaryti dalyvaujant Sąjungos pirmininkui J. Tūbeliui. Antanas Vaišnys daug prisidėjo prie tų namų statybos, kurią asmeniškai prižiūrėjo ir dėka gerų santykių su J. Tūbeliu, išrūpindavo lėšas reikalingas statybai.

Pagaliau jo svajonė išsipildė — perkeltas į Mari-

A. A. Antanas Vaišnys.

jampolę ir savo teismo tarnyboje pasiekė Apygardos Teismo pirmininko poziciją. Kaip jis pats pasakojo, dar būdamas gimnazistu ir eidamas iš Marijampolės namo dažnai užsukdavo į Apygardos Teismą bylų sprendimą pasiklausti ir jam tas taip patiko, kad nusprendė būti teisininku.

1946-1949 metais, Vokietijoje, Augsburg, tautininkai atsikūrė ir buvo įsteigtas Tautinis Sambūris, kuriame jis pirmininkavo. 1949 m. gegužės 21-22 d. New Yorke su Waterburio delegacija dalyvavo ALT Sąjungos įkūrimo. Tuoju metu prisidėjo prie įsteigimo Waterburio tautininkų Sąjungos skyrių. 1951-52 m. buvo vicepirmininku. Amerikoje gyvendamas aktyviai dalyvavo tautininkų ir savo korporacijos susirinkimuose, suvažiavimuose ir labai domėjosi ir sekė lietuvišką spaudą ir tautišką veiklą visoje Amerikoje.

Neseniai jis savo atsiminimus pasiuntė ALT Sąjungos Valdybai su šiuo prierašu: "Be to, dar esu Dirvos ir N. Vilties skaitytojas ir rėmėjas, Vilties Draugijos virš šimtininkas. Su

viltimi žiūriu į tautišką veiklos ateitį, kuriai jau 48 metai kaip dirbau. Manau, kad šis mano atsiliepiamas bene bus paskutinis". Tikrai būdingas prierašas, atrodo, kad jis savo ateitį atspėjo. Velionio politinis praeities gyvenimas tai tautišką veiklos istoriją nuo pat pradžios iki dabar.

Trumpais, sausais statistikos duomenimis, bandžiau apibūdinti Antaną kaip teisininką, politiką tai tik lieka žmogaus gyvenimo trečioji dalis — pats žmogus. Velionis gyveno vienišo gyvenimą. Daugiausiai jį įdomavo praeitis apie kurią jis turėjo daug gražių ir įdomių prisiminimų. Jis ir čia turėjo daug medžiagos iš savo buvusios teismo praktikos. Jo gyvenimą čia daug palengvino jo sesuo Marija Gureckienė, buv. Eltos ir Finansų Ministerijos tarnautoja, rūpestingai prižiūrėdama.

Gal jo būdą daugiau suprasime prisiminę jį charakterizuojantį jaunystės nuotykį, man, jo brolio Motiejaus neseniai atpasakotą:

"Motiejus su Antanu nutarė pamatyti didelį miestą Marijampolę. Antanas jau vieną kartą matė, o Motiejus dar to miesto nematė. Jų amžius 13-15 metų. Atstumas — 16 km. Beeinant, prie jų pradėjo artintis stambokas piemu su intencija muštis. Motiejus pradėjo bėgti, o Antanas — ne žingsnio atgal. Antanui besigrimuojant grįžo Motiejus ir abu piemenį nugalėjo." Toks jis buvo per visą savo gyvenimą — drąsus, stipraus ir griežto nusistatymo asmenybė. Kompromisų nepripažindavo. Vieno dalyko nemėgo — tai jo nuomonės kritikos.

Vokiečių okupacijos metu dirbdamas teismo srityje suteikė daug pagalbos savo tautiečiams teisiamus už rekvizicijų neatidavimą, naminės virimą ir t.t. Velionis pasakojo, kad sprendimas bylas tautiečių naudai vis laukdavo gestapininkų suėmimo ir koncentracijos stovyklos. Dažnai iš teismo salės per užpakalines duris ne namo ėjo, bet vyko į Antupių kaimą kur buvo jo žmonos tėviškė. Palaikydavo šiltus ryšius su jauniausiu broliu Motiejumi, buv. gimnazijos direktoriumi. Abu buvo tautišką veiklos vienminčiai ir rėmėjai.

Vienintelis sūnus Arvydas ir vienintelė anūkė Gražina — 10 metų, Arvydo žmona — Onutė, gyvena Kalifornijoje. Antano gyvenimas Waterburyje buvo

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas

"Lietuviai gydytojai, kurie ruošia savo suvažiavimus Pasaulio ir Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos valdybų kadencijoms baigiantis, kas antri metai, sutraukia gana dalyvių. Vieni lankosi mokslinėse paskaitose, kiti visuomeninėse, o dar daugiau susirengia į rengiamus vakarojimus, kurie būna su menine programa ir vakariene. Čia susitinka pažįstami, atnaujinamos draugystės, užmezgami nauji ryšiai, o kartu pagerbiaimi ir visi gydytojų profesijos nariai bei jų šeimos, nes lietuvis gydytojas vertas pagarbos, o jei turime teisę tarti žodį, ir padėkos.

Jei pirmasis New Yorke gydytojas lietuvis Kuršius ir nepramynė tautinio kelio, tai vėlesnieji jo tautiečiai ateiviai, šalia profesinio darbo, daug prisidėjo ir prie mūsų tautinio gyvenimo klestėjimo. Jie jungėsi į įvairias draugijas, jas rėmė pinigais bei darbu, bendradarbiavo spaudoje rašydami visuomeniniais bei kultūriniais klausimais, daugiausiai rūpindamiesi sveikatingumo reikalais.

Būkime sveiki, — rašė dr. Steponas Biežis, vienas iš aktyviausių plunksnos darbuotojų, — ir tada mūsų visuomeninis bei kultūrinis gyvenimas žydės, klestės. Jis ir jo kolegos rašė, kalbėjo per radiją, mokė ir barė, nes mylėjo savo brolių lietuvių. Kaip Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos pirmininkas dr. Gediminas Balukas pabrėžė spaudos konferencijoje, žodis Lietuva — jiems buvo šventas.

Sis Pasaulio lietuvių gydytojų suvažiavimas bus pradėtas meno parodos atidarymu Čiurlionio galerijoje. Joje dalyvaus meno pasaulyje gerai užsirekomendavusios dailininkės: Dalia Alekniene, Marija Ambrozaitienė, Vanda Balukienė ir Ada Sutkuvienė. Jos yra gydytojų žmonos. Šią parodą rengia Illinois lietuvių gydytojų draugijos pagalbinio moterų vieneto stipendijų fondas, kurio pirmininkė yra dr. Alina Lipskienė. Fondas remia mediciną studijuojančius.

Šiam suvažiavimui ruošti daug talkina Illinois lietuvių gydytojų draugijos pagalbinis moterų vienetas, kuriam šiuo metu vadovauja mininkė Aldona Grinienė.

Suvažiavimo metu bus suruošta prof. dr. P. Avižonio 100 metų gimimo paminėjimas-akademija. Jis buvo pasaulio masto gydytojas, savo moksliniais darbais kai kuriose srityse pasižymėjęs kaip pradininkas,

surištas su žmonos kapu, kurį jis dažnai lankė ir nenorėjo nuo jos atsiskirti.

Baigiant norėčiau pabrėžti, kad kai kas velionį galėjo nemėgti, su juo nuomone nesutikti, bet visi turime pripažinti, kad jo asmenyje nustojoje nuosirdy ir karštą lietuvių patriotą, garbingą tautišką veiklos veteraną ir didelį lietuviškos spaudos skaitytoją ir rėmėją.

Mykolas Gureckas

pripažintas ir įvertintas ir užsienio medicinos mokslininkų. Apie prof. dr. P. Avižonį — mokslininką kalbės dr. P. Bagdas.

Šalia savo profesinio darbo, jis buvo aktyvus ir lietuviško visuomeninio darbo kelyje. O į jo parašytų knygų eilę reikia įrašyti ir pirmosios lietuvių kalbos gramatikos paruošimą. Apie prof. dr. Avižonį — visuomenininką kalbės prof. dr. J. Puzinas. Per visą suvažiavimą vyks prof. dr. P. Avižonio atminimo paroda.

Džiaugiamės ir didžiuliojamės, kad mūsų gydytojai pasižymėję savo profesijoje, yra taip pat gerai žinomi ir moksliniuose darbuose. Daug iš jų profesorai, universitetuose, rašo medicinos mokslo klausimais studijas, yra co-autoriai mokslinių knygų ir kai kurie iškilę į pasaulinio masto gydytojus — mokslininkus.

Ir šiame suvažiavime eilę gydytojų skaitys mokslines paskaitas.

Džiugu, kad gražiai lei-

AMERIKOS DARBININKAMS TRŪKSTA KOVINGUMO

Dirvos skaitytojams noriu papasakoti, kaip raudonieji išardė didžiulį darbininkų suvažiavimą balandžio 26 d. Washingtone. Tą dieną iš visos Amerikos, bet daugiausia iš rytinio pakraščio, suvažiavo apie 60.000 unijoms priklausančių darbininkų. Jie norėjo pareikšti savo nepasitenkinimą, kad trūksta darbų, ketino prašyti vyriausybę, kad statytų daugiau pramonės įmonių čia, Amerikoje, o ne Sov. Rusijoje; kad darbininkas, reikalui esant, galėtų pasiskolinti pinigų už tą patį 6%, kaip JAV vyriausybė taiko sovietams, o ne 18%, kaip žmonės Amerikoje dabar turi mokėti.

Vienas didžiausių pasiūlymų "detantei" yra AFL-CIO unijos pirmininkas George Meany. Esu jį kelis kart girdėjęs sakant: jeigu Amerika nori išlikti laisvas kraštas, tai, supakavus į dėžę, turi siųsti į Sov. Rusiją Kissingerį ir Arthur Burną, Federal Reserve Banko pirmininką, o ne sunkvežimių fabrikus ir mūsų pinigus. Aišku, komunistams G. Meany yra labai netikęs žmogus, todėl iš anksto jie buvo pasiruošę tam darbininkų suvažiavimui.

Buvau vienu to suvažiavimo vadinamą "maršalų" (tvarkdary). Mūsų autobusas iš Baltimorės išvažiavo anksti rytą. Nuvykę į Washingtoną, į Kennedy stadioną, buvome paskirstyti pareigoms. Man su 50 kitų vyrų teko budėti-saugoti mažas komunistų grupes, susitelkusias aplink stadioną ir pardavinėjančias, dalijančias bolševikų spausdinius. Mūsų unijininkų vadovybė bijojo, kad darbininkai tų "liaudies draugų" neprimuštų.

Iš tūkstančio žmonių gal tik vienas ar du pirkto tą komunistų propagandinį šlamštą, visi kiti nekreipė dėmesio. Bet apskritai, ra-

džiamame, įdomiai ir sumaniai redaguojame dr. Kazio Pemkaus "Medicinos" žurnalo puslapiuose daug talpinama medicinos mokslo s'raipsnių. Šis žurnalas yra mielas svečias ir ne gydytojo.

Gydytojai, aktyviai įsijungę į visuomeninį darbą, reiškiasi ir savo korporacijos veikloje, kurios, išsinešios savo gimtosios žemės tradicijas, jas puoselėja ir jaunųjų gydytojų tarpe. Todėl ir šiame suvažiavime Korporacijos turės savo pobūvius ir vyresnieji turės progos susipažinti su jaunaisiais nariais.

Gydytojų profesinėse organizacijose labai aktyviai reiškiasi dr. Algis Paulius, dr. Mindaugas Vyngantas ir kiti.

Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos valdybos pirmininku yra dr. Gediminas Balukas, dr. Mindaugas Vyngantas — sekretorius-iždininkas, dr. Vacys Šaulys — vicepirmininkas, dr. Kazys Pemkus — Medicinos žurnalo redaktorius ir nariai: dr. Vytautas Majauskas, dr. Stasys Pacevičius; direktoriai: dr. A. Pacevičius, dr. A. Zotovas, dr. A. Čepulis, dr. D. Giedraitis, dr. V. Vaitkus, dr. R. Šnipas. (vk)

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

REGISTERED NURSES ALL SHIFTS OPEN

- EXCELLENT STARTING SALARY
- SHIFT DIFFERENTIAL
- 9 PAID HOLIDAYS
- REFUNDABLE PENSION PLAN
- INCREASES EVERY 6 MONTHS TO 24 MONTHS
- 3 WEEK VACATION 1ST YEAR
- FREE HOSPITALIZATION
- FREE PARKING
- 15 DAYS SICK LEAVE PER YEAR
- LIVE IN ACCOMMODATIONS AVAILABLE FOR SINGLE PERSON

SUNNY ACRES HOSPITAL 4310 Richmond Rd.

For further information and interview Call Nursing Office 216-464-9500, Ext. 203

An Equal Opportunity Employer

(38-40)

Vyt. Bačanskas

80 Acres with stream. Permanent grazing, new fence. Born 45 head of cattle, 3 completely automatic chickenhouses, 12,500 capacity each. Asking price with home \$180,000.00. Without home \$90,000.00. Financing available. 18 Miles from Athens, Ga. Call 404-743-5543. (46-40)

WANTED EXPERIENCED HONING OPERATORS Eastside precision metal working firm needs well qualified operators with applicable experience. For full time work. Interested applicants should apply in person at **MUTUAL METAL PRODUCTS** 17600 South Waterloo Rd. Cleveland, Ohio 44119 An Equal Opportunity Employer (38-41)

KŪRYBA IR MOKSLAS

K. ŠKIRPOS ATSIMINIMAI

PETRAS LELIS

Lietuvos kovų atsiminimai, parašyti tų kovų tiesioginių dalyvių-kariškių yra įdomūs netik dabartiniam skaitytojui, bet ir ateinančioms kartoms kaip istorinė medžiaga. Tokie atsiminimai buvo išleisti pulk. A. Birono 1925 m., pulk. J. Petruičio 1935-37 m., pulk. K. Žuko 1959 m., gen. S. Raštikio 1956-57-73 m., pulk. K. Ališausko 1972 m.

Tai stambesni ir išsamesni veikalai, kurie pilnai atvaizdavo ir nušvietė visas mūsų laisvės kovas, o taip pat ir Nepriklausomybės laikotarpio svarbesnius įvykius. Be to buvo išleista dar keletas mažesnės apimtys laisvės kovų aprašymų-studijų, iš kurių paminėtinos: pulk. J. Vario 1965 m. 'Ketvirtas DLK Gedimino pulkas' ir pulk. K. Škirpos 1974 m. 'Šešto DLK Kęstučio pulko žygiai'.

Dabar iš spaudos išėjusi pulk. K. Škirpos atsiminimų knyga pavadinta 'Sukilimas' yra stambus veikalas (580 pusl.) (bet gaila, kad ji apima tik labai trumpą įvykių laikotarpį, būtent 1941 metus. Faktiniai, tais metais prasidėjęs karui prieš bolševikus, vokiečiai užėmė Lietuvos teritoriją per savaitę laiko ir Lietuvių sukilimas Kaune vyko tik tris dienas, tai kyla klausimas ar tiksli pavadinimas šį veikalą 'Sukilimu', kuriam autorius nedalyvavo ir ar vertėjo išpūsti šią knygą iki 600 puslapių. Apie patį sukilimą knygoje mažai kas teparašyta ir tai tik kitų asmenų pasakojimai, kas jau ir anksčiau buvo žinoma, bet joje pridėta daug įvairių pašalinių dalykų, tu pačių sakinių pasikartojimų, kitų asmenų nuostatai, ar net išties tekstų — pav. Merklio, Damušio, Valančiaus, Raštikio, Railos. Taip pat pridėta daug autoriaus įvairių raštų nuorašų, memorandumų, filosofavimų ir patriotinės retorikos. Jei S. Raštikio atsiminimai susilaukė kaikiurių priekaištų dėl per daug išplėsto turinio ir pridėtų nereikalingų dalykų, tai Škirpos knygoje jų yra nemažiau.

Si knyga suskirstyta į dešimtį skyrių: Įvadas, Platformos metmenys, Lietuvos atstatymo planas, Sukilimo gairės, Formalus Reicho įspėjimas, Tautos herojinis aktas, Melodijos iš už Atlanto, Vyriausybės Golgota, Ir vėl pavergimas, Išvados, Priedai.

Apžvelgti ir panaagrinti visą šią knygą užimtų daug laiko ir vietos, tai paminėsiu čia tik tas autorius mintis iššvadas kurios daugiau įstrigo galvon.

Pagal autorių, sukilimą įvykdė Lietuvos Aktyvistų Frontas, kurio vadu buvo pats. To fronto gaires nustatė autorius, remdamasis daugiausia voldemarininkais. Jos nusakytos skyriuje 'Aktyvistų Fronto genezė' taip: Naujoji Lietuva bus ne lėpšų ir pataikūnų, ne partinių politikierių ir plutokratų vadovaujama, bet vieningos valios ir ryžtingesnių vyrų, mūsų geriausių tautos sūnų. Naująją Lietuvą savo krauju atvadavusių (p. 36). Autorius nesivaržo pareikšti savo neapykantą buv. pre. A. Smetonai ir jo režimui, kaip pav. 'ne kas kitas kaip ši A. Smetonos linija' užtraukė Lietuvai didžiąją birželio 15 d. nelaimę, o jam pačiam, kaip 'tautos vadui', susikompromitavimą (p. 44). Tenka abejoti, ar pats režimo galva A.

Smetona, jo šalininkų vadinamas 'tautos vadu', turėjo vadui būtinų būdo savybių ir pan. Pulk. Škirpa buvo gal vienintelis iš kariškių ir diplomatų, kuris reikalavo vyriausybę duoti įsakymą kariuomenei 1939 m. rugsėjo mėn. 12 d. užimti Vilnių. Apie to žygio neįvykdymą daro išvadą: Patogus momentas atgauti Vilniaus kraštą buvo praleistas, ji pagrėbė Sovietų Rusiją. To pasėkoje Lietuvos politinis svoris vokiečių akyse krito ir jie toliau nebesidomėjo Lietuva (p. 67). Šis Škirpos reikalavimas turėjo tuo laiku daug gyvo pritarimo mūsų jaunuomenės ir šaulių tarpe, visi entuziastiškai laukė valdžios įsakymo žygiui į Vilnių bet jo nesulaukė. Min. pirm. gen. Černius tada pasakė per radio trumpai: 'laikymės ramiai ir budėjime'. Iš to Škirpa daro išvadą — 'Dėl tokio mūsų politikos vairuotojų nesuorientavimo ir ne ryžtingumo, kraštas buvo paliktas vienai vienas savo likimui, jis neturėjo jokių garantijų iš kito mūsų didžiojo kaimyno'. Autorius per dešimtį metų buvo Lietuvos karo atašė Berlyne, kur įgavo vokiečių didybės įtaką, vėliau jis tapęs Lietuvos atstovu Vokietijai tą įtaką dar sustiprino, dėlto jis buvo ištikimes vokiečių laimėjimais, ką 77 pusl. pasisako: 'dabartiname kare Vokietija turi daug galimybių likti laimėtoja ... taigi realus Lietuvos valstybei atstatyti kelias yra tik vienas — per Vokietijos paramą'.

Skyriuose 'Lietuvos atstatymo planas' ir 'Sukilimo gairės', kurie užima knygoje apie 100 puslapių, autorius aprašo savo veiklą Berlyne, ryšius ir pasikalbėjimus su vokiečiais (plk. Graebe, dr. Greffe, dr. Kleist ir kt.), su kimo paruošimo ir įvykdymo planais ir t.t. Bet tai teoretiniai dalykai ir planai, kurie sukilimo metu negalėjo būti pritaikomi dėl pasikeitusių sąlygų.

Prieš prasidedant karui su bolševikais Škirpa įteikė vokiečių užsienių reikalų ministerijai, per pasiuntinį von Grundherr, memorandumą dėl Lietuvos valstybės atstatymo, bet tas memorandumas toks ilgas — išdėstyta Lietuvos istorija nuo viduramžių — kad abejotina ar vokiečiai, užimti Barbarosos planu, galėjo jį visą perskaityti (nuorašas idėtas 248).

Straipsnyje 'Wehrmachto žygis per Lietuvą', autorius vardina visas vokiečių armijas, korpusus, divizijas, tankų brigadas kurios žygiavo per Lietuvą į Rusiją, nurodė damas kiekvienam vienetai skirtą uždavinį, lyg tai būtų labai svarbu Lietuvos istorijai. Tas aprašymas užima 16 puslapius.

Pagal autorius prieina prie svarbiausio šios knygos tikslo-sukilimo, pavadinant skyrių 'Tautos herojinis aktas'. Kaip jau minėjau, autorius negalėjo tame sukilime nei dalyvauti, nei jam vadovauti, nes vokiečiai neleido jam išvykti iš Berlyno. Sukilėjams paskelbus Laikinos Vyriausybės sąstatą, kuriame min. pirm. vietą turėjo užimti Škirpa, vokiečiai supykę izoliavo jį namų arešte. Visą sukilimo eigą autorius pavaizdavo pasinaudodamas sukilimo dalyvio A. Damušio aprašymais paskelbtais žurnale 'Į laisvę 1954 m. Atskirtas už tūkstančio kilometrų nuo įvykių eigos, autorius ne

galėjo žinoti, kas tuo metu dėjosi Lietuvoje, tai kai kurie jo knygoje aprašyti faktai yra neteisingi ir klaidina skaitytoją. Pav., pusl. 279 autorius rašo: 'LAF sukilėjams buvo pavykę užimti ne tik Kauną, bet taip pat Vilnių, Šiaulius, Panevėžį ir kitus centrus'. Kad Kaune ir Vilniuje sukilėliai veikė ir buvo užėmę radio stotis ir kitas įstaigas tai tiesa, bet kad būtų užėmę Šiaulius ir Panevėžį tai tik autoriaus išsigalvojimas, ar jo suklaidinimas. Esu liudininkas, iš arti stebėjęs okupantų pasikeitimą Panevėžyje. Jei sukilėliai būtų užėmę Panevėžį, tai bolševikai nebūtų paskutinę naktį sušaudę cukraus fabrikę 27 lietuvių — ne sukilėlių. Šiauliuose irgi okupantai keitėsi be 'klūčių'.

Dėl Kauno užėmimo irgi perdėta, nes, jei sukilėliai būtų užėmę Kauną, tai nebūtų redagavę Lietuvos nepriklausomybės atstatymo akto senelių prieglaudėje (p. 304), bet užimtuose vyriausybės rūmuose. Kad vokiečių sumušti rusai traukėsi per Kauną (Nemuną) ir sukilėliai jiems pasipriešino užimdami kai kuriuos punktus, tai dar nereikia viso Kauno užėmimo. Autorius mėgsta viską labai išpūsti. Pav. p. 306 rašo: 'Laisvės žygie dalyvavo visa tauta su ginklu, spėjama apie 90,000. Bendras žuvusių skaičius apie 4000.' 'Visa tauta' būtų milijonai, o 90 tūkstančių tik vienas dvidešimtadalis, tai kam pūsti miglas į akis? Kitų tautų kariškiai savo priešų aukų skaičių didina, o savo aukas mažina, gi mūsų kariškiai dar priešingai. Jei birželio 23 buvo pirmas sukilėlis Žilvatkauskas (p. 319), o birželio 24 d. atvyko į Kauną vokiečių kariai, tai per vieną dieną negalėjo žūti 4000 sukilėlių. Tą netikslumą autorius pataiso p. 325 'Pagal vokiečių armijos dienyną lietuviai aktyvistai turėjo nuostolių apie 150 vyrų, žuvusių kario mirtimi. Gen. Raštikio žiniomis, tose kovose žuvo apie 200 vyrų'.

Autorius, būdamas izoliuotas namų arešte, birželio 25 d. prašė vokiečių Armijos Vado Braunchiūči leisti jam nuvykti į Kauną dalyvauti 120 sukilėlių laidojime, bet kitas generolas jam mandagiai atsakė, kad Vyr. Vado tuo metu nebuvo Berlyne ir prašytojo laiškas pasiekė gavėją pavėluotai ... Autorius sunkiai pergyveno izoliaciją sukilimo metu, o ypač kad jam neleido nuvykti į Lietuvą vadovauti savo vyriausybei. Beto, dar jam skaudu buvo kai vokiečiai, jo paties vieton, nusiuntė lėktuvu gen. S. Raštikį, kuris laikinojoje vyriausybėje turėjo krašto apsaugos ministerio pareigas. Apie tai autorius plačiau rašo skyriuje pavadintam 'Raštikio sukilimas', 386. Palyginus tame skyriuje išdėstytus faktus su Raštikio atsiminimais (Ko vose dėl Lietuvos II t. skyr. Lėktuvu į Kauną), kiekvienas skaitytojas aiškiai pamatys, kuris iš tų dviejų vyrų daugiau suklodo. (Čia būtų perilgas aprašymas).

Skyriuje 'Melodijos iš už Atlanto', autorius nusiskundžia dėl prez. A. Smetonos ir diplomato Lozoraičio ir Žadeikio veiklos užsienyje, nes jie labai skaitėsi su Berlyno postu (Škirpa) ir labai pritarė jo provokiškai politikai. Apie Smetonos vaidmenį užsienyje autorius rašo:

'Pirmasis, kuris Lietuvoje įvykusio birželio 23 d. tautos sukilimo akivaizdoje pasimetė, buvo ne kas kitas, bet pats A. Smetona, buvęs Lietuvos respublikos prezidentas. Dėl įvykusio sukilimo ir paskelbtos naujos vyriausybės Smetona pareiškęs Chicago Herald American dienraščiui: 'Naujosios Vyriausybės vadovai deklaravo, kad Lietuva kovos už savo laisvę ir nepriklausomybę. Man būtų ta laisvė ir nepriklausomybė malonesnė be jokio diktatūrinio protektorato. Sukilimas, matyt, buvo sukurstytas Vokietijos. Aš tsi vilii vien laiminga ir tikrai nepriklausoma Lietuva, laisva nuo be kokio diktatoriaus (suptrumpinta)'. Dabar matome, kad tie buv. prezidento žodžiai buvo teisingi ir toliau numatantieji, gi pulk. K. Škirpos politika, statyta ant vokiškos kortos, pralaimėjo.

Kai Raštikis, su partijos užs. reik. patarėju dr. Kleist išskrido į Kauną, kaip lietuvis ryšininkas su vokiečių karo vadovybe, pulk. K. Škirpa buvo paleistas iš naminio arešto. Prieš išvykstant į Kauną Raštikis vengė susitikti su Škirpa, kad jo neatkalbėtų nuo tos misijos, tai pastarasis siuntė į Kauną savo ryšininką dr. Valančių, kuriam pavedė susiršti su laik. vyriausybe ir patirti kokią misiją gavo iš vokiečių Raštikis. Valančius grįžęs į Berlyną atraportavo savo pasikalbėjimą su Raštikiu klausimų ir atsakymų formoje. Tai gana įdomus dialogas parodantis abiejų pašnekovų diplomatinę gudrybę. Vienas norėjo duoti daugiau sužinoti, o kitas kuo mažiau pranešti.

Autorius aprašo daugelį jau žinomus dalykų — apie laikinosios vyriausybės likvidavimą, majoro J. Pyragiaus 'perversmą' ir kitus ne taip svarbius dalykus. Ant galo, nežinia kokiam tikslui, autorius pridėjo 12 puslapių 'Išvadas' parašytas ne jo paties, bet paimtos iš Bronio Railos knygos 'Vermės ir verpetai'. Anksčiau B. Raila apie 1941 m. Sukilimą buvo prasiaręs, kad tas sukilimas buvęs 'griebimasis už britvos', bet šiose 'išvadose' jo nuomonė žymiai pasikeitė.

Nežiūrint šios knygos didelio perkrovimo pašaline medžiaga, ilgų aiškinimų, minčių pasikartojimų ir kai kurių netikslumų, ji vis dėlto įdomu skaityti ir kiekvienas lietuvis ją perskaitęs, įvertins autoriaus pastangas ir darbą Lietuvos labui.

Kazys Škirpa. SUKILIMAS LIETUVOS SUVERENUMUI ATSTATYTI. Dokumentinė apžvalga. 583 p. Autoriaus išleista. Spausdinata Tėvų Pranciškonų spaustuveje Brooklyne 1973 m. Kaina neparašyta (pas platintojus kaina \$15.00).

ANDRIJAUS NORIMO ROMANAS

MIRŠTA TIK ŽMONES

APIE VIENOS ŠEIMOS DALYVIUS NEPRIKLAUSOMYBĖS IR OKUPACIJŲ KOVOSE. Knyga 328 puslapių, patogaus formato. Dail. Marijos Žymantienės-Biržiškaitės viršelis.

KAINA \$6.00.

Gaunama tikta paštu per leidėją:

L.V.S. Ramovė
Los Angeles Skyrius,
4422 Oakwood Ave.,
Los Angeles, Ca. 90004.

Dr. Bronius Nemickas, Jr. su savo šeima: žmona Jūratė ir sūnumis Tadu, Matu ir Arnu.

BRONIUS NEMICKAS APGYNĖ DAKTARO DISERTACIJĄ

Š. m. gegužės 1 dieną Bronius Nemickas, newyorietis, New Jersey valstybinio Rutgers universiteto geologijos ir aplinkotyros departamentų viešame posėdyje apgynė disertaciją daktaro laipsniui gauti tema "Geohydrolic Digital Computer Simulation Model of the Wenonah — Mount Laurel Aquifer System in the Coastal Plain of New Jersey".

Bronius Nemickas, baigęs Brooklyno aukštesniąją technikos ir New Yorko Maironio lituanistinę mokyklą, studijavo inžineriją ir geologiją New Yorko Miesto Universiteto Miesto Kolegijoje, kurią baigė B. S. laipsniu. Po to įstojo į West Virginijos valstybinį universitetą, kuriame studijavo geologiją bei hidrologiją ir įsigijo M. S. laipsnį. Vėliau studijas tęsė New Jersey valstybiniame Rutgers universitete, pasirinkęs pagrindą hidrologiją ir aplinkotyros mokslus. Čia išklaukė daktaratui privalomus kursus, išlaikė jų ir specialiuosius daktaro egzaminus, atliko hidrologinio tyrimo darbus (jie maždaug sutapo su Nemicko federalinėje tarnyboje vykdytų hidrologinių tyrinėjimų projektu) ir parašė disertaciją, savo trejų metų tyrinėjimo duomenis moksliskai išnagrinėdamas ir išreikšdamas kompiuterių kalba.

Naujasis daktaras nėra pirmuosius žingsnius žengęs naujokas savo pasirinktoje disciplinoje. Jis jau spėjo plačiau pasireikšti savos pėcialybės literatūroje — yra parašęs ir paskelbęs visą eilę straipsnių ir stambesnių podirvio vandens tyrinėjimo studijų. Būdingesnės jų, kaip matyti iš prie disertacijos pridėto curriculum vitae, yra šios:

Results of the second phase of the drought — disaster test — drilling program near Morristown, N. J.;

Geology and ground — water resources of Union County, N. J.;

Geology and ground — water resources of Camden County, N. J.;

Test drilling program to establish observation wells in Cumberland County, N. J.;

Bedrock topography and

thickness of Pleistocene deposits in Union County and adjacent areas, N. J.;

Statigraphic and hydrologic relationship of the Piney Point aquifer and the Alloway Clay Member of the Kirkwood Formation;

Digital simulation model of the Wenonah — Mount Laurel aquifer in the Coastal Plain of New Jersey.

Be to, jis yra paskelbęs visą eilę straipsnių podirvio vandens klausimais Geological Survey Research metraštyje.

Bronius Nemickas reikiąsi ir visuomeninėje lietuvių veikloje: nuo pat pradžios mokyklos, studijuodamas New Yorko miesto universitetą, priklausė J. Matulaitienės tautinių šokių grupei, skautuose ėjo įvairias pareigas (turi paskautininkio laipsnį).

Daktaro studijas Bronius Nemickas tęsė, visą laiką dirbdamas savo specialybėje. Gavęs magistro laipsnį West Virginijos valstybiniame universitete, 1965 m. pradėjo dirbti New Jersey Zinc kompanijos geologu: vykdė tyrinėjimo (daugiausia gręžimo) darbus Floridoje, Meksikos įlankos pakrantėse, kur buvo ieškoma fosforo ir kitų žemės turčių. Po metų perėjo federalinėm tarnybom (Geological Survey, Departament of Interior). Čia išėjęs pusantrų metų specialų hidrologijos kursą, vadovavo visai eilei New Jersey valstijoje vykdytų podirvio vandens tyrinėjimo projektų. Praeitais metais perkeltas į New Yorko valstiją — vadovauja Long Islande vykdomiems podirvio vandens tyrinėjimams, kurių rezultatai vėliau bus kompiuterių būdu modeliuojami įvairiais po- žvilgiais.

Nuo Broniaus neatsilikio ir jo žmona Jūratė. Ji, augindama tris sūnus, nestigo ryžto ir taip pat vakarais tęsė mokslą Trentono valstybinėje kolegijoje ir praeitais metais įgijo pedagogikos magistra laipsnį bei mokytojos teises New Jersey ir New Yorko valstijose (prieš vedybą buvo baigusi socialiją bakalauru laipsniu New Yorko Miesto Universiteto Miesto Kolegijoje).

East Chicagoje suruošto motinų pagerbimo programos dalyviai. Iš kairės: Aušra ir Dalia Aukštuolytės, LB apyl. pirm. Z. Moliejus, Rasa Domarkaitė, muz. A. Giedraitis, sol. N. Aukštuolienė ir akord. J. Vaičiūnas.

EAST CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Rinkūnams už nuoširdų priėmimą.

PAMINĖTAS VYSK. MOTIEJUS VALANČIUS

ALT S-gos East Chicago skyriaus visuotinis narių susirinkimas įvyko š. m. gegužės 3 d., skyriaus narių Irenos ir Jono Rimkūnų pastogėje.

Susirinkimą pravedė skyriaus pirm. R. Nemickas, o sekretoriavo skyr. sekretorius Jonas Rimkūnas. Be eilinių darbotvarkės punktų, buvo perskaityti Sąjungos valdybos bendraraščiai, pasisakyta seime keltini klausimai ir išrinkti atstovai. Be skyr. pirmininko R. Nemicko skyrių atstovaus dar du nariai: Irena Rimkūnienė ir Antanas Juodvalkis. Taip pat iš mūsų skyriaus vyksta Kazimieras Pocius, kaip VILTIES draugijos pirmininkas. Seimo reikalams paskirta auka 100 dol.

K. Pocius painformavo susirinkimą apie VILTIES draugijos ir DIRVOS finan-

sinę padėtį ir sunkėjančias sąlygas laikraštį leisti. Prašė skyriaus visokeriopos paramos.

Pasibaigus susirinkimui dr. Juozas Tautvila, valandą trukusioje kalboje, pristatė liaudies švietėją ir blaivintoją vyskupą Motiejų Valančių. Paskaita buvo gerai paruošta ir dideliu dėmesiu visų išklausyta. Pirmininkaujantis R. Nemickas, žodžiu, o susirinkusieji gausiais plojimais pareiškė prelegentui nuoširdžią padėką.

Jau kuris metas, skyriaus valdyba stengiasi susirinkimus pajavairinti vienu kitu suaktyviniu minėjimu. Tuo keliu numatoma ir toliau eiti.

Po susirinkimo ir paskaitos, skyriaus ponį ir pačių šeiminkų rūpesčiu, buvo visi dalyviai pavaišinti. Pirm. R. Nemickas visų susirinkusiųjų vardu pareiškė padėką šeiminkams

PAGERBTOS MOTINOS

LB East Chicago apylinkės valdyba motinų pagerbimą suruošė 1975 m. gegužės 11 d., parapijos patalpose. Lietuviškų mišių metu choras, vadovaujamas muziko A. Giedraičio, pagiedojo keletą lietuviškų giesmių, o kun. A. Sabaliauskas pasakė momentui pritaikytą pamokslą.

Tuo po pamaldų, minėjimas buvo tęsiamas parapijos salėje. Apyl. pirm. Zigmas Moliejus atidaromajame žodyje prisiminė mirusias ir nukankintas motinas, o taip pat ir didvyrio mirtimi žuvusį Romą Kalantą. Jie pagerbti minutės susikauptimu.

Reikšmingą maldą perskaitė studentė Rasa Domarkaitė. Maldoje kreipėsi į Aukščiausiąjį, prašydama gyvyboms motinoms palaimos, o mirusioms — užtarautą ramybę.

Gera paruošta ir gyvai perduota paskaita apie motiną, skaitė studentė Aušra Aukštuolytė. savo paskaitoje prisiminė lietuvių motiną, išauuginusią tėvynės gynėjus-partizanus, žuvusius kankinių mirtimi, tremties motinas, išauuginusias vaikus lietuviškoje dvasioje, išmokiusias lietuviškai kalbėti ir mylėti tėvynę Lietuvą, vežiuojusias į lituanistines mokyklas, organizacijų susirinkimus, tautinių šokių ar chorų repeticijas. Lietuvių motina yra šeimos ir lietuviško židinio saugotoja ir globėja.

Pirmininkas ir susirinkusieji nuoširdžiais plojimais jaunajai prelegentei pareiškė padėką.

Toliau, jaunesnioji prelegentė sesutė Dalia Aukštuolytė padėklamavo B. Brazdžionio "Motinai", o Rasa Domarkaitė — P. Stelingio "Motina". Jaunasis Vaičiūnų Jonukas pagrojo porą dalykėlių akordeonu. Visi susilaukė nuoširdžių katučių.

Pabaigai scenoje pasirodė ir vyresniosios kartos atstovai: solistė Nata Aukštuolienė su muziku A. Giedraičiu. A. Giedraičiui akompanuojant, Nata Aukštuolienė padainavo G. Gudauskienės "Akimis tau parašysiu" ir Br. Budriūno "Šauksmą". Bisui, N. Aukštuolienėi vadovaujant, visi sugiedojo "Lietuva brangi".

Pirmininkas Z. Moliejus, dėkodamas programos dalyviams, pasidžiaugė jaunųjų talka ir jų gražia lietuvių kalbos tarsena. Dėkojo

ne tik visiems programos dalyviams, bet ir visiems atsilankiusiems.

Ta pačia proga priminė, kad šių metų pabaigoje įvyksta trečiasis jaunimo kongresas Pietų Amerikoje. Kongreso visus darbus vykdo jaunimas, bet iš vyresniųjų prašo finansinės paramos. Prašė, kai atstovai į mus kreipsis, nebūti šykščiais, neatstumti jų pastangų, bet plačiai atverti pinigines ir paremti jų ruošą.

Minėjimas, mūsų sąlygomis buvo gana gausus, nors tam tikra dalis lietuvių nemalonėjo pasirodyti ir pagerbti motiną.

Visos motinos ir programos dalyviai buvo apdovanojami rožėmis ir pavaišinti kavute su skanėstais.

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

LB East Chicago apylinkės valdyba birželio įvykių prisiminimą rengia š. m. birželio 15 d., tuojau po lietuviškų mišių, parapijos salėje.

Programoje numatyta paskaita ir vyrų oktetas, vadovaujamas muziko Antano Giedraičio.

Visi kviečiami atsilankyti.

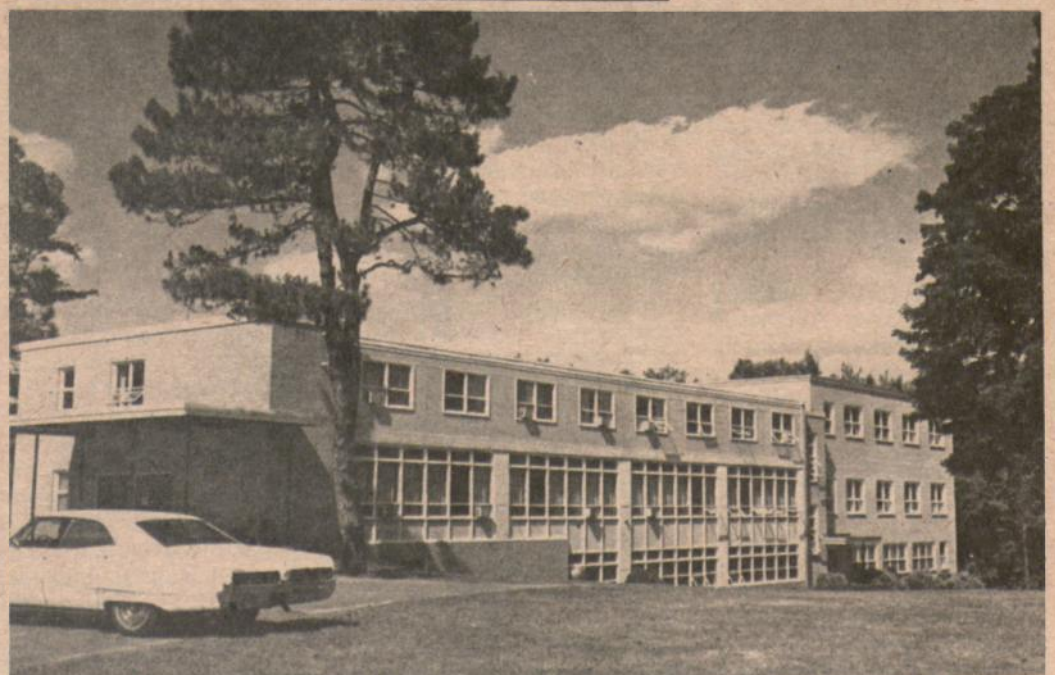
A. Juodvalkis

Los Angeles

LOS ANGELES BIRUTES DRAUGIJOS VEIKLA

D.L.K. Birutės Draugijos skyrius Los Angeles mieste įsikūrė 1957 m. balandžio mėn. 20 d. Pirmojo susirinkimo iniciatoriai: a. a. maj. K. Liaudanskas ir O. Pulkaunikiene, pastaroji ilgą laiką išbuvo šio skyriaus pirmininke ir sėkmingai sutraukė gražų būrį naujų narių.

Nuo pat įsisteigimo dienos birutietės nuoširdžiai ruošė balius, kurių pelnasėjo remti lietuviams, kenčiantiems už geležinės uždarangos. Iki šiol birutietės sukėlė virš 20,000 dol., kuriuos siuntinių pavydalu pasiuntė ne tik Lietuvoje vargantiesiems, bet pasiekė Suvalkų trikampį ir net patį Sibirą. Jos niekad neklausė ar pagalbos reikalingas lietuvis yra karys, ar buvo karys, joms buvo svarbu ištiesti pagalbos ranką visiems, kuriems pagalbos reikalinga.

ATOSTOGOS MAINE. Lietuviai pranciškonai visus maloniai kviečia atostogauti jų vasarvietėje Kennebunkporte, Maine. Ši graži kurortinė vieta prie pat Atlanto vandenyno yra tapusi savotišku lietuvių centru vasaros atostogų mėnesiais, kai iš visos Amerikos ir Kanados suvažiuoja šimtai lietuvių. Čia žmogus atsigaišina ne tik grynu oru, kaitria saule, švarių jūros ir baseino vandeniu, geru maistu bei kitais žemiškais patogumais, bet taip pat koncertais, literatūros vakarais, meno parodom, paskaitom ir labai meniška aplinka, pilna lietuviškų šventovių. Čia kiekvienam teikiama proga ir pasilinksinti ir susitelkti. Buvęs gimnazijos pastatas paverstas patogiais kambariais. Taip pat ir kiti svečių pastatai nuolat gerinami. Kainos žemos. Sezonas prasideda birželio 28 ir baigiasi rugsėjo 2. Visais atostogų reikalais rašykite: Rev. Superior, Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046, tel. 207-967-2011.

A. A.

Filisteriui ANTANUI VAIŠNIUI

mirus, sūnų inž. ARVYDĄ ir šeimą, seseris MARIJĄ GURECKIENĘ ir ONĄ ŽILINSKIENĘ ir brolių MOTIEJŲ su šeima giliai užjaučia ir kartu liūdi

Korp! Neo-Lithuania
Filisterių Sąjunga
New Yorke

Mielam prieteliui

KAZIMIERUI BARAUSKUI

mirus, žmonai VALERIJAI, sūnui AVYDUI, dukrai DAINAI ir visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Jadvyga ir Edmundas
Čapkevičiai

A. A.

KAZIMIERUI BARAUSKUI

mirus, jo žmoną VALERIJĄ, sūnų ARVYDĄ, dukrą DAINĄ, artimuosius ir draugus nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Juozas Bružas

Nelė Venclauskaitė-Apeikienė, pasikvietusi į talką sol. B. Dabšienę ir pianistę R. Apeikytę, atliks programą.

Iškilmingiems pietums vietas užsisakyti pas: E. Pažerienę 662-7832, A. Pažūrienę 714-KE-3-4284, M. Vaičienę 398-2045. (V. Irl.)

• "Miršta tik žmonės", Andriaus Norimo romano pristatymas įvyks gegužės 25 d. 12 val. Los Angeles Liet. Taut. Namų salėje.

LIGHT BAKING
GENERAL KITCHEN WORK
and
ASSISTANT COOK
7:30 A.M. to 3:00 P.M. 5 day week.
Salary open. Steady work. Private club.
Ask for MARY MACK
CLEVELAND CIVIC HOUSE
320 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND, OHIO (39-42)

TINKAMIAUSIOS DOVANOS VASAROS IR RUDENS SEZONUI

Gėlėta nepermatomo nailono medžiaga suknėlėms, 1 jarda (Suknelėi reikia 2 1/2 jardo)\$ 5.00
Crimplene medžiaga: lygi, su ornamentais arba gėlėta. Tinka moteriškiems paltams, eilutėms, suknėlėms, 1 jarda\$ 6.50
Labai gera vilnonė angliška vyriškai eilutei medžiaga\$45.00
Nailoninės arba šilkinės skarelės. Viena kainuoja\$ 2.50
Geriausios rūšies nailoninės moteriškos kojinės. 1 pora\$ 2.50
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių rūbų\$10.00
Vyriški išėiginiai nailono marškiniai\$10.00
Kojinės — kelnaitės (Tights). 1 pora\$ 3.50
Crimplene medžiaga su blizgučiais: 1 jarda\$ 7.50
Dirbtinio minko rudas kailis. 1 jarda\$17.50
Šitos kainos yra su įskaičiuotu Sovietinių muitu, reikia dadėti tik persiuntimo išlaidas \$17.00

SPECIALUS SIUNTINYS. (1 — 1975).

8 jardai crimplene medžiagos, 5 jardai nepermatomo nailono medžiagos, 1 bliuskutė, 1 vyr. išėiginiai marškiniai, 2 nailoninės skarelės; 3 p. nailoninių moteriškų arba vyriškų kojinių, viskas su muitu ir visomis persiuntimo išlaidomis kainuoja\$125.00

Priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų ir kt. Persiunčiame pinigų dėl tokių prekių, kurias iš čia negalima pasiųsti.

Taip pat siūlome pasiųsti arba įsigyti savo naudojimui "Olimpia" rašomąsias mašines su lietuvišku šriftu.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

BALTIC STORES LTD

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England.
Tel. 01-739 8734 arba 01-460 2592.

Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas. Reikalaukite mūsų kainoraščių, nurodykite savo pageidavimus.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

Audronė Simonaitytė, solistė dainininkė ir muzikė, pastaraisiais dviem trim metais yra su daina aplankiusi daugelį vietovių, dalyvavusi daugelio parengimų meninėje programoje, teikusi klausytojams pasigerėjimą ir atsiribojimą kasdieninės įtampos. Audronė yra buvusi New Yorko, Detroito, Bostono, Clevelando ir kitų JAV miestų lietuvių scenose, Toronte, Montrealyje, o taip pat Venezueloje, Brazilijoje ir kitur. Bet daugiausia ji reiškėsi Chicagos lietuvių gyvenime, kaip solistė, dirigentė ar lietuviškųjų renginių meninių programų organizatorė. Ne svetimas jai yra ir vietos amerikiečių vokalinis gyvenimas. Ji buvo ir tebėra įsijungusi į sistematiškai veikiančius muzikos mylėtojų klubus, dalyvavusi jų klubų rengiamuose koncertuose.

Audronė Simonaitytė atliks meninę programą šį šeštadienį, gegužės 24 d. ALT S-gos Seimo baliauje. Clevelando lietuviškąjį visuomenę maloniai laukiama gausiai dalyvausiant baliauje.

Solistė akompanuos pianistė Birutė Smetonienė. Be to, savo poeziją skaitys Vladė Butkienė. Šokiams gros Slabodos orkestras.

Rezervuokite tuoj pat vietas pas skelbime nurodytus asmenis arba Dirvoje.

• **A. A. Dr. Balio Matulionio Memorialinio Fondo** sąskaita Nr. 8-03003764 Superior Savings and Loan Association, 798 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119, bus uždaryta 1975 liepos 1. Norintieji dar prie Fondo savo auka prisidėti, prašomi pinigų siųsti į aukščiau nurodytą banką. Surinkti pinigai, šeimos pagėdavimui, bus paskirti lietuvių reikalams paremti.

• **Vilija ir Algis Karaliai**, mokytojaus Los Angeles amerikiečių mokyklose, šiuo metu keliauja po Ameriką automobiliu ir keliom dienom sustojo Clevelande pas Vilijos tėvelius Nelę ir Joną Mockus.

• **Dr. Jonas Lenkaitis**, praėitą savaitgalį dalyvavęs Lituanistikos Instituto suvažiavime Clevelande, šį savaitgalį vėl atskrenda iš New Yorko į ALT S-gos seimo banketą.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• **Perkant ar parduodant** namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

• **GEGUŽES 24 D. ALTS-gos** suaktyvinio seimo banketas.

• **GEGUŽES 24-25 D.** Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 25 m. suaktyvinis seimas.

• **BIRŽELIO 1 d. Šv. Kazimiero lit. mokyklos** mokslo metų pabaigtuvių aktas N. parap. salėje.

• **BIRŽELIO 14 D. 7 v.v.** Naujosios parapijos salėje S. Barzduko knygos pristatymas. Rengia ateitininkijos ir skautijos jaunimas.

• **BIRŽELIO 15 d. tragiškų birželio įvykių minėjimas.** Ruošia Alto skyrius.

• **BIRŽELIO 22 D.** Pensininkų klubo Joninių gegužinė.

• **BIRŽELIO 29 D. LKVS Ramovė** gegužinė.

• **LIEPOS 13 D.** Skautininkų išvyka gamton.

• **Clevelando skautininkų** ir skautininkių bendroje suėigoje, įvykusioje gegužės 18 d., naujai pakelti į paskautininko laipsnį Clevelande skautijos kapelionas kleb. kun. Gediminas Kijauskas, SJ ir skautų vyčių kandidatų būrelio vadovas skautas vytytis v. sl. Algis Nagevičius davė skautininko įžodį. Įžodį pravedė v. sl. Pr. Karalius, o kaklaraiščius užrišo seniausias amžiumi v. s. V. Senbergas. Davusieji įžodį visų dalyvių buvo pasveikinti. Pilėnų tunto ps. R. Vasys naujiems skautininkams įteikė LSB išleistą skautų albumą, o Neringos skautų tuntas kapelionui įteikė skautininkių pasirašytą adresą.

Suėigoje dalyvavo 14 skautininkų, 18 skautininkių ir 3 jų skautininkai. Po įžodžio visi virš valandos važiavosi kavute ir pyragaičiais.

• **Registracija vasaros kursui** į Cuyahoga Community College visas tris mokslavietes prasidėjo gegužės 19 d. Mokslas prasidės birželio 23 d.

A. JUOZAPAVIČIAUS KUOPOS ŠAULIAI PRADĖJO ŠAUDYMO SEZONĄ

Gegužės 11 d. esant dabai šiltam ir saulėtam orui, Kar. A. Juozapavičiaus kuopos šauliai padarė išvyką į gamtą ir pradėjo šaudymo sezoną. Genevos apylinkėse, didelio žemės ploto šeimininkas šaulys Al. Andriusaitis ir ponis maloniai suteikė šaulius atvykusius į kaimo gamtą pasilsėti ir pradėti šaudymo sezoną. Šiais metais numatoma pirmą atlikti šaudymo praktiką ir vėliau padaryti varžybinius šaudymus su prizų įteikimu geriausiems šaudytojams. Pereitais metais šaudymas, pavasarį ir vasarą vyko kaip šaudymo pratimai ir vasaros pabaigoje buvo atliktas varžybinis šaudymas. Šiais metais numatoma per šaudymo sportą populiarinti ir šaulišką bei kitą spaudą. Numatoma per pirmus varžybinius šaudymus, taikliausiems šaudytojams, skirti prizus, knygas kaip V. Pūt-

Grandinėlė šoka Toronte.

GRANDINĖLĖ TORONTO ANAPILYJE

Beveik kas antri metai Grandinėlė atvyksta į Torontą. Tai vienintelis "užsienio" vienetas, taip daržnai besilankąs pas Kanados lietuvius.

Kiekvieno atvykimo proga, iš Grandinėlės laukiama

ko nors naujo, ko nors skirtingo. Atrodo, kad ansamblio vadovas Liudas Sagys supranta šį publikos lūkesį ir paruošia kolektyvą kiekvienoms gastrolėms taip, kad žiūrovai negali skųstis nei programos nuobodumu, nei jos senumu.

Šių metų Grandinėlės ansamblio sąstatas savo dalyvių skaičiumi buvo kiek mažesnis (iš viso 35 asmenys), bet šio sąstato atlikta programa pasižymėjo įprastomis ansambliui savybėmis: ji dvelkė šviežumu, įvairumu ir patrauklumu.

Visas veiksmas scenoje buvo suskirstytas į 3 dalis. Kiekvienoje dalyje šokėjai pasirodė vis įspūdingesniais naujais tautiniais rūbais ir patiekė žiūrovams naują šokių rinkinį, kuris prasidėjo su pirmu šokėjų žingsniu ir užsibaigė tik tos dalies pertrauka atėjus. Pirmame veiksmas matėme tradicinius šokius: Kepurinę, Varkijietį, Našlinį Jonkelį, Mikitą, Lenciūgėlį, Klumpakojį.

Antrame veiksmas publikos entuziazmą kėlė žaidybiniai šokiai: Gaidys (įspūdingai atliktas Gintauto Neimano), Siaudulė ir Jau-nimo žaidimas "Našlė", kurio atlikimui pritrūko scenoje grindų ir šokėjai vyrai sykliais atsirasdavo salėje tarp publikos.

Trečiame veiksmas matė-

me papročių šokius. Šoko vyrai viliodami merginas, piršlys piršo merginoms vyrus, o anie, persirengę velniais (tikrai "lietuviško velnio" išraiškos kaukės), erzino netekėjusias "bergždenikes". Viskas baigėsi vestuvėmis ir pasilinksminimu.

Programos šokiai buvo sunkūs, sudėtingi ir reikalavo didelio muzikos ir šokių judesių suderinimo. Grandinėlės šokėjams ir muzikantams (jų vadovas Jonas Pažemis) techniškai sunkumai nekėlė jokių problemų. Visas spektaklis buvo atliktas taip, kaip ir tikėtų sceninių šokių vienetui, ieškančiam šokių atlikime įvairumo, interpretacijos natūralu, išpildymo pilnumo.

Erdvion salėn prisirinko virš 700 torontiečių. Jie sekė programą su entuziazmu, negailėjo atlikėjams komplimentų ir aplovismentų. Koncertą-balių organizavęs Anapilio Moterų Būrelis, apdovanojo Grandinėlės ansamblį gėlėmis. Padėkos žodį tarė Būrelio pirminkė Sigita Aušrotienė. Raudonų gvaizdų puokštę įteikė ir garsusis Toronto "Gintaras", beveik incarpore dalyvavęs koncerte su savo vadovais R. ir J. Karasėjais. Grandinėlę pristatė ir programą vedė Moterų Būrelio narė Vida Dailydienė.

Clevelando skautų orkestras, vadovaujamas Romo Strimailio, jau gražiai užsirekomendavo keliuose parengimuose. V. Bacevičiaus nuotr.

FREE...SUPER GIFTS AT SUPERIOR SAVINGS!

RCA 17" Color TV for Certificates of Deposit

Limited offer while supply lasts.

- Deposit \$1,600, 4-year maturity and get the TV set now.
- Deposit \$2,500, 29 months maturity and get the TV set now.
- Deposit \$5,000, 14 months maturity and get the TV set now.

TELEVISIONS BASED ON DISCOUNT CERTIFICATES. Penalty is imposed for early withdrawals.

Open a new account or add to your present Savings Account and get 5 1/4% daily interest PLUS...

Corning Ware 9-Inch Pie Plate for a deposit of \$250 or more.

Irvinware's Gourmet Susan for a deposit of \$500 or more.

Corning Ware Petite Fours Set for a deposit of \$1,000 or more.

Deposits must remain at least one year.

Open Saturdays
Closed Mondays

Also available are 7 1/4% C.D.'s for 6-year maturity in \$1,000 units.

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

MAIN OFFICE
798 East 185th Street

SUPERIOR OFFICE
6712 Superior Avenue

EUCLID OFFICE
13515 Euclid Avenue

CEDAR OFFICE
14406 Cedar Road (near Green)

DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMO ISTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA. GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELE AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandose suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

MALONIAI KVIEČIAME VISUS Į AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS

SAJUNGOS JUBILIEJINIO SEIMO

BANKETA

1975 m. gegužės 24 d. šeštadienį, 8 v.v.

Ramada Inn, 26811 Euclid Ave., Wickliffe, Ohio

MENINĖJE PROGRAMOJE:

Solistė AUDRONĖ SIMONAITYTĖ

Akompanuoja

pianistė BIRUTĖ SMETONIENĖ

**Savo poezijos kūrybą
skaitys VLADĖ BUTKIENĖ**

Kokteilis 7:30 v.v.

Karšta vakarienė ir šampanas. Šokiams
gros Slabodos orkestras.

Solistė AUDRONĖ SIMONAITYTĖ

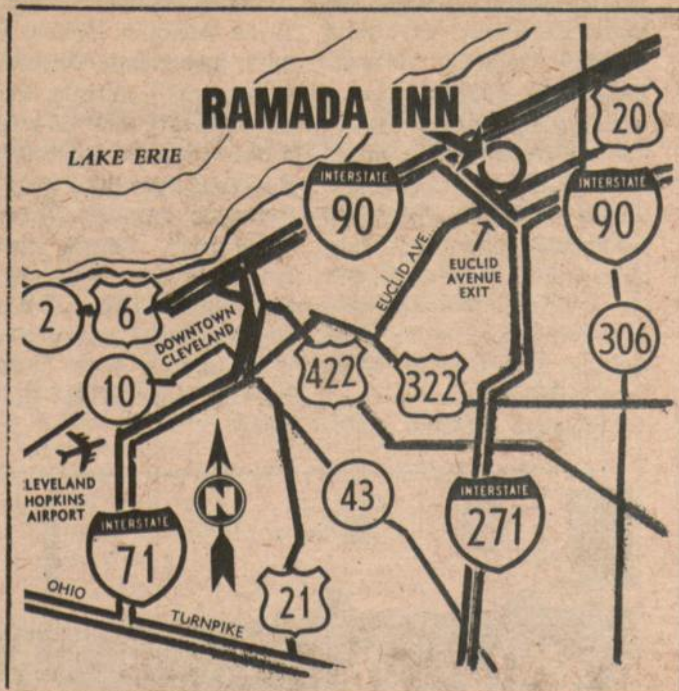
Bilieto kaina asmeniui \$10.00. Vietas baliuje prašome nesivėluojant užsisakyti pas Seimo rengimo komiteto narius: S. Astrauską — tel. 943-5948, Dr. A. Butkų — 932-9944, J. Mockų — 681-5295, V. Stuogį — 486-2387, K. Karalį — 229-2419, V. Benokraitį — 481-5175, E. Maslauskienę ir Dirvoje — 431-6344.

Pianistė BIRUTĖ SMETONIENĖ

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Visi keliai veda į Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos sukaktuvinį seimą ir banketą, Ramada Inn viešbutyje, kuris yra prie Euclid Ave. ir 271 kelio. Viešbutis lengvai pasiekiamas iš Ohio Turnpike 71 ar 271 keliu, važiuojant iki Euclid Ave. išėjimo.

Vykstantieji į ALT
S-gos seimą lėktuvais, iš aerodromo su Ramada Inn viešbutiu 28611 Euclid Ave. gali susisiekti tel. 944-7400 ir limuzino tarnyba nuo aerodromo iki viešbučio tel. 267-2740.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPIŲ VADOVAMS

Visos grupės, kurios dalyvaus 5-je tautinių šokių šventėje, turi neatidėliodamos, iki šių metų, birželio 1 d. siųsti grupės registracijos laišką vyriausiajai 5-sios tautinių šokių šventės vadovei Galinai Gobienei, 6849 N. Vernon Ave., Dearborn, Heights, Mich. 48127. Telefonas: (313) LO 3-8260

Viktoras Sutkus, gyv.
Vokietijoje, įstojo į Vilties Draugiją su šimto dolerių įnašu. Sveikiname naująjį šimtininką.

A. A. Antano Vaišnio
laidotuvių proga, vietoj gėlių, pildant velionies pageidavimą, Dirvai auکوjo:
Mykolas ir Elena Gureckai — \$10.00, Motiejus ir A. Vaišniai — \$10.00, D. Venclauskaitė — \$10.00, N. Raubienė — \$10.00, J. Bajorinas — \$5.00, Martinas ir E. Kleinaičiai — \$5.00, Juozas Valkauskas — \$5.00, Albinas Kušlys — \$3.00. Viso \$58.00.

Visiems aukotojams Dirva dėkoja.

Korp! Neo-Lithuania
Vyriausioji Valdyba per išdininką B. Kasakaitį, Dirvai paremti atsiuntė auką 50 dol., kaip dalį pelno iš gražiai pasisekusio korporacijos ruošto Audronės Simonaitytės recitalio. Ačiū už paramą.

P. Tamošiūnas, Chicagoje, atnaujindamas prenumeratą, Dirvai paremti pridėjo auką 12 dol. Ačiū.

G. Kazlauskas, Los Angeles, A. Vengris, Chicagoje, A. Tarvydas, Philadelphiaje, K. Katelė, Melrose Park, Ill., atnaujindami prenumeratą pridėjo auką po 7 dol. Ačiū.

Justinas ir Marė Misčikai, buvę clevelandiečiai dabar gyveną Floridoje, prie prenumeratos pridėjo Dirvai paremti auką, kartu jungia širdingiausių linkėjimus visam štabui. Ačiū.

G. Balanda, Warren, Mich., J. Gudėnas, Clevelande, ir J. Budrys, Strongsville, atnaujindami prenumeratą pridėjo po 5 dol. auką. Ačiū.

Dr. Stasys Tamošaitis, gyv. Floridoje, negalėdamas asmeniškai dalyvauti Vilties Draugijos suvažiavime, atsiuntė įgaliavimą ir pridėjo Vilčiai 5 dol. auką Ačiū.

Vasaros atostogoms artėjant seselių vienuolynė Putname vyksta pasiruošimo darbai, kad galėtume maloniau priimti mūsų buvusius ir naujai atvykstančius svečius. Prašome kaip galima anksčiau pranešti jūsų atvykimo laiką šiuo adresu: Sisters of the Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260. Tel. 928-5828.

Pianisto Antano Smetonos koncertas New York, Town Hall, š. m. gegužės 10 d. praėjo dideliu pasisekimu ir dėl nesibaigiančių aplodismentų, pianistas turėjo keletą kūrinių kartoti. Programoje buvo Bacho, Beethoveno, Čiurlionio, Chopin ir Schumann kūrinių. Koncertą rengė Norman J. Seaman. Be amerikiečių, koncerte dalyvavo nemažai ir New Yorko lietuvių.

Kultūros židiny Brooklyne, 361 Highland Blvd. pradeda koncertų seriją, kurių pelnas skiriamas koncertiniam pianinui įsigyti. Pirmojo koncerto gegužės 31 d. 8 v. v. programą atliks Metropolitan operos ir N. Y. C. operos primadona Maralin Niska ir jos vyras smuikininkas William Mulen, kurio sėnelė buvusi lietuvių, ir abu menininkai lietuviams reiškia didelę simpatiją ir už programos atlikimą neima honoraro. Vėliau koncertus duos K. Yakutis, J. Rajauskaitė-Petrauskienė, A. Kepalaitė ir A. Prižgintas.

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos "Studijų Dienos" įvyks Kent State Universitete, liepos 11-13 d. Programa griežtai akademinė. Kviečiami visi studentai dalyvauti.

IEŠKOJIMAS

Ieškau p.p. Pakalniškių, gyv. Smilgių dvare, Ukmergės apskr. ir jų dukros Valės Pakalniškytės-Barauskienės.

Ieško Genė Daniūnaitė-Slikienė, gyv. 388 McKinnon Road, East Bentleigh Melbourne, Victoria, 3165, Australia.

Dr. V. Paprockas, buvęs PLGS ir ALGS pirminkas, šiuo metu renkas medžiagą apie sovietų bestialiską nužudymą Panevėžy trijų lietuvių gydytojų, gegužės 23 d. atvyksta į Chicago dalyvauti Lietuvių Gydytojų suvažiavime.

Balfo žiniomis, kai kurie lietuviai įvairiose krašto vietose vėl Imigracijos departamento apklausinėjami apie įvykius Lietuvoje, kurie buvo nuo 1941 m. iki 1945 m. Klausimai daugiausia liečia žydų kalinimą ir jų žudymus tuo metu. Balfo centro valdybos pirminkė M. Rudienė tais reikalais lankėsi Valstybės ir Imigracijos departamentuose Washingtono ir pareiškė protestą prieš šitokius apklausinėjimus. Jei kas nors yra kviečiamas tokiems apklausinėjimams, prašome pranešti Balfo Centrai, kad Balfas būtų informuotas ir galėtų patarti ir padėti.

Lietuvos istoriją primenantį prasmingą dovaną jaunimui. Tai Lietuvių Fondo išleisti sidabriniai medaliai: 3-jų Lietuvos Prezidentų ir Karaliaus Mindaugo. Ypač tuos medalius mėgsta moksleiviai, baigę mokslo ar perėję į aukštesnę klasę. Medaliai viena iš gražiausių bei vertingiausių dovanų ir kitiems jų gimtadienio, vardadienio ar vestuvių proga. Medaliai labai tinkama ir prasminga dovana ir sveikintučiui, kada juos norima pagerbti už jų gerus darbus Lietuvai. Medalių dainos: Prezidentų \$12.50, Mindaugo \$15.00 ir reprezentacinės dėžutės \$3.00. Pašto išlaidoms pridėdama 70 c. Kreditan medaliai nesiunčiami. Medalius galima gauti as-

meniškai LF būstinėje arba užsakant paštu, — adresas: Lithuanian Foundation, 2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629, telef.: 312-925-6897.

Devintoji mokytojų ir jaunimo studijų savaitė
Dainavoje įvyks š. m. rugpjūčio 10-17 d.d. Visi norintieji joje dalyvauti prašomi ir raginami nedelsiant ir neatidėliojant registruotis. Mokestis nustatytas toks: pirmam suaugusiam šeimos nariui \$60.00, kitiems suaugusiems tos šeimos nariams, studentams ir vaikams iki 12 m. \$15.00, aukštesniųjų mokyklų mokleiviams \$30.00. Registruotis atsiunčiant dalį stovyklos mokesčio šiuo adresu: Pr. Karalius, 12470 Snow Road, South Newbury, P.

HEMATOLOGY

MT (ASCP)

Opportunity for an experienced Hematologist in an expanding private reference laboratory. Experienced on an automated counters required. Mon. thru Friday, 3:30 p.m. to midnight.
Contact: MISS K. WENSTRUP 216-721-2800, Ext. 60
MEDICAL SCIENCES LABORATORIES, INC.
11001 CEDAR AVE.
CLEVELAND, OHIO 44106 (39-41)

MERCEDES BENZ MECHANIC

Immediate opening for experienced mechanic to work exclusively on Mercedes Benz automobiles. The successful candidate should have several years experience preferably with factory training, other experience will be considered. This growth position can lead to shop supervisor or service manager. Send resume detailing work experience, salary history to:
BILL DOVELL
MOTOR CAR CO.
2565 Indiana Ave.
Columbus, Ohio 43202 (38-41)

**WANTED
ROLLING MACHINE
OPERATORS
EXPERIENCED
313-793-6214**

(38-42)